

FEBRUARI-MAART 1985

de

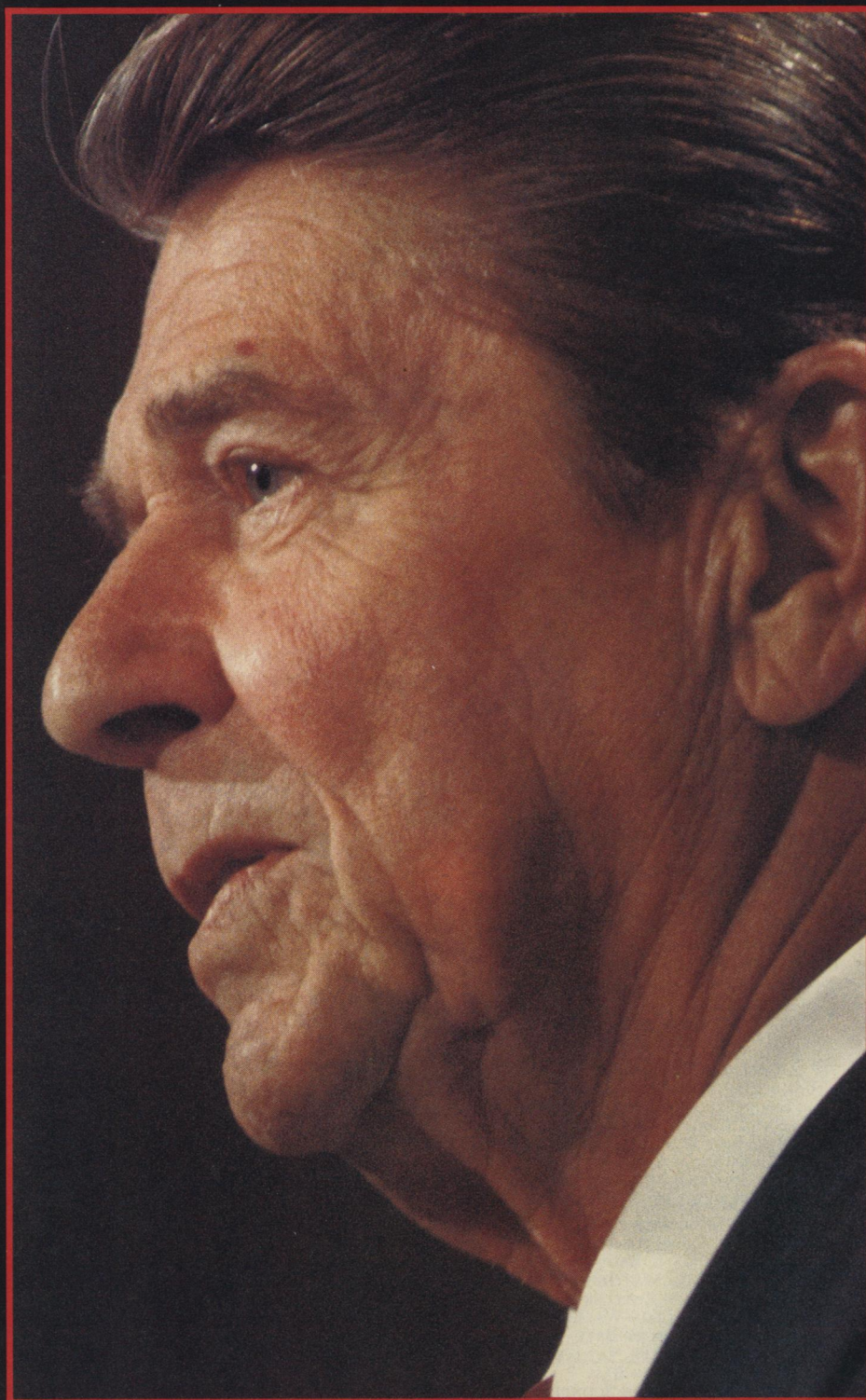
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

EGHTE WAARHEID

tijdschrift voor zuiver begrip

**De
Komende
Vier Jaar –
EEN
VOORUIT-
BLIK**

**President
Ronald Reagan**

De Echte Waarheid wordt geheel gratis uitgegeven. Dit wordt mogelijk gemaakt door bijdragen van onze lezers en van hen die vrijwillig medewerker zijn geworden in dit wereldomvattende werk. *De Echte Waarheid* streeft geen winstbejag na, neemt geen commerciële advertenties aan en heeft niets te koop. Bijdragen worden dankbaar aanvaard.
België: postrekening 000-0157667-42; bankrekening 721-5205043-14. Verantwoordelijke uitgever: H. Van Lerberghe, Postbus 3, 2120 Schoten. *Nederland:* Postgiro No 1954800, bankrekening Algemene Bank Nederland, Utrecht, No 555013340. Deze rekeningen zijn voor beide landen ten name van Stichting Ambassador College, Postbus 444, 3430 AK Nieuwegein, Nederland.
 Verspreiding en redactie van de nederlandstalige editie, tevens adres voor alle correspondentie: Stichting Ambassador College, Postbus 444, 3430 AK Nieuwegein, Nederland.

de
EGTE WAARHEID
tijdschrift voor zuiver begrip

18E JAARGANG NO. 2 OPLAGE WERELDWIJD 7.233.000 FEBRUARI-MAART 1985

ARTIKELEN

- 1 Persoonlijk van Herbert W. Armstrong
- 2 De waarheid achter Amerika's morele crisis
- 5 En dat noemt u „vooruitgang“?
- 7 De overgangsjaren — Bereid u erop voor
- 10 Het gezin: wat God met de mensheid voorheeft
- 13 Weten de doden wat de levenden doen?
- 15 Internationale informatic
- 19 De ware kinderopvoeding
De vroege kinderjaren
- 25 Nieuwsoverzicht

**OPRICHTER EN ALGEMEEN
HOOFDREDACTEUR:**

HERBERT W. ARMSTRONG

HOOFDREDACTEUR:
HERMAN L. HOEH

EINDREDACTEUR:
DEXTER H. FAULKNER

SENIOR REDACTEUR:
RAYMOND F. MCNAIR

NIEUWSREDACTEUR:
GENE H. HOGBERG

REDACTEUREN:

JOHN HALFORD, RONALD D. KELLY, RODERICK C. MEREDITH, DONALD D. SCHROEDER, JOHN R. SCHROEDER, MICHAEL A. SNYDER, CLAYTON D. STEEP, KEITH W. STUMP

ASSISTENT-REDACTEUREN:

SHEILA GRAHAM, NORMAN L. SHOAF

VASTE MEDEWERKERS:

DIBAR APARTIAN, ROBERT BORAKER, KENNETH C. HERRMANN, L. LEROY NEFF, RICHARD PAIGE, PATRICK A. PARNELL, RICHARD J. RICE, RICHARD H. SEDLIACIK, DAN C. TAYLOR, JEFF E. ZHORNE

TECHNISCH KOPIJREDACTEUR:
PETER MOORE

REDACTIE-ASSISTENTEN:

CHERYL EBELING, KAREN FERGEN, WERNER JEBENS, JANICE ROEMER, MARIA ROOT, TONY STYER, WENDY STYER, RON TOTH, EILEEN WENDLING

VORMGEVING:

RANDALL COLE

Medewerkers: MATTHEW FAULKNER, L. GREG SMITH

Coördinator Vormgeving: GREG S. SMITH

FOTOREDACTIE:

Hoofd fotografische verzorging:
WARREN WATSON

Hoofd fotoproduktie: HAL FINCH

Medewerkers: G. A. BELLUCHE JR., KEVIN BLACKBURN, CHARLES BUSCHMANN, NATHAN FAULKNER, ALFRED HENNIG, ELIZABETH RUCKER, KIM STONE
Fotoarchief: VERONICA TAYLOR

UITGEVERIJ:

Directeur uitgeverij: RAY WRIGHT

Hoofd produktie: ROGER G. LIPPROSS

Produktie: RON TAYLOR

Coördinatoren internationale edities: JEANNETTE ANDERSON, VAL BROWN, BOB MILLER

Distributie: BOYD LEESON

Distributie-assistent: CAROL RIEMEN

Distributie losse nummers: JOHN LABISSONIERE

FINANCIËEL BELEID:

L. LEROY NEFF

INTERNATIONALE EDITIES:

DUITS: JOHN B. KARLSON

ENGELS: JOHN R. SCHROEDER

FRANS: DIBAR APARTIAN

ITALIAANS: CARN CATHERWOOD

NEDERLANDS: JOHAN WILMS

NOORS: ROY ØSTENSEN

SPAANS: DON WALLS

KANTOREN:

AUSTRALIË: ROBERT MORTON

CANADA: COLIN ADAIR

ENGELAND: FRANK BROWN

FILIPPIJNEN: ROD MATTHEWS

FRANKRIJK: SAM KNELLER

LATIJS-AMERIKA: LEON WALKER

NEDERLAND: BRAM DE BREE

NIJEUW-ZEELAND: PETER NATHAN

PUERTO RICO: STAN BASS

WEST-DUITSLAND: FRANK SCHNEE

ZUID-AFRIKA: ROY MCCARTHY

ZWITSERLAND: BERNARD ANDRIST

VOORPAGINA

De Verenigde Staten vormen de krachtigste motor van de wereldeconomie. En het beleid dat de werkzaamheid van deze economische macht en de koopkracht van de consumenten bepaalt, berust bij de President.

FOTO JOHN FICARA — WOODFIN CAMP

De Echte Waarheid (The Plain Truth) wordt ook in het Duits, Engels, Frans, Italiaans, Noors en Spaans uitgegeven door Ambassador College in Pasadena (Californië, V.S.), Borehamwood (Engeland). © 1985 Ambassador College. Alle rechten voorbehouden. Printed in England by Ambassador Press, St. Albans. Gelieve uw correspondentie en abonnementsaanvragen te richten aan:

AMBASSADOR COLLEGE, Postbus 444, 3430 AK Nieuwegein (Nederland).

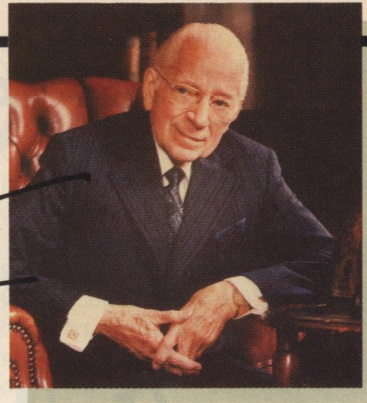
Telefoon: 03402-39922

Voor *The Plain Truth* schrijf naar:

- *Europa, India, Afrika:* P.O. Box 111, Borehamwood, Herts., Engeland WD6 1LU
- *Verenigde Staten:* 300 W. Green Street, Pasadena California 91123
- *Canada:* P.O. Box 44, Station A, Vancouver, B.C. V6C 2M2
- *Australië en Zuidoost-Azië:* P.O. Box 202, Burleigh Heads, Qld. 4220, Australia
- *Nieuw-Zeeland:* P.O. Box 2709, Auckland 1
- *Zuid-Afrika:* P.O. Box 5644, Cape Town 8000
- *Filippijnen:* P.O. Box 1111, Makati, Metro Manila
- *Latijns-Amerika:* P.O. Box 5-595, 06500 Mexico D.F.-Mexico
- *Caribisch gebied:* P.O. Box 6063, San Juan, Puerto Rico 00936

BELANGRIJK: Opgave van adreswijziging gaarne zo spoedig mogelijk. Indien mogelijk oud adresstrookje insluiten a.u.b.

PERSOONLIJK VAN

Frank Armstrong

Wat scheelt er aan het bedrijfsleven?

Wapens voor massale destructie dreigen het menselijk leven van de aarde weg te vagen. Welke rol speelt het bedrijfsleven in de moderne maatschappij die op de rand van de afgrond wankelt?

Als wij naar het zakenleven kijken, ontdekken wij een schouwspel van moderne ontwikkelingen dat ademloze bewondering wekt.

Is dit facet van de beschaving mede-oorzaak van de situatie waarin de mens zich nu bevindt?

De telefoon, het bewegende beeld in kleur, de radio, de televisie, de auto; mammoettankers, straalvliegtuigen, ruimtevaartuigen, maanlandingen, close-ups van het oppervlak van Mars; de computer en bijna elke denkbare technische bedrijfsmachine alsook de moderne industriële massaproductie en de verkoop- en distributiesystemen — dit alles zou de mensen van een kleine honderd jaar geleden met ontzag vervullen!

Wat een verbazingwekkende ontwikkeling!

Handel en industrie zijn een wereld in een wereld: een bruisende wereld van verhoogde activiteit. Al deze magische progressie kan toch op geen enkele wijze hebben bijgedragen tot de ellende van deze tijd?

Schijnbaar niet. Als wij de zaak echter nader beschouwen, ontdekken wij op dit gebied van de maatschappij hetzelfde kwaad dat ook het débâcle van de mensheid heeft veroorzaakt. Wij ontdekken namelijk dat deze intens bruisende activiteiten worden gemotiveerd door zelfzuchtige wedijver en hebzucht. En maar al te

vaak wordt, bij het op de markt brengen en verkopen van produkten, een beroep gedaan op ijdelheid en begeerte, en wordt gebruikgemaakt van misleiding, bedrog en van oneerlijk handelen. De motivatie is „NEMEN” — minder geven voor meer geld.

Eigenlijk zijn er slechts twee brede levenswegen. Ze lopen in tegengestelde richting. Ik duid ze heel eenvoudig aan. De ene is LIEFDE, d.w.z. onbaatzuchtige zorgzaamheid voor het welzijn van anderen, samenwerking, dienen en delen. Ik noem deze de weg van „geven”. De tegengestelde weg, de weg waartoe deze wereld is aangetrokken, is die van „nemen”.

Tijdens een lunch van een club van reclamemensen in 1910 hoorde ik een spreker met nadruk stellen: „Concurrentie, NIET SAMENWERKING, vormt de handel van vandaag!” Wij schenen dat allen te geloven.

Maar mijn wijze oom Frank Armstrong, destijds een vooraanstaande reclameman in Iowa, gaf mij later een andere uitleg:

„De waarde van zakelijke overeenkomsten berust op SAMENWERKING. Jones past een nieuw idee toe dat de kosten drukt. Hij deelt deze ervaring, zodat allen ervan profiteren en niemand wordt benadeeld. Smith vertelt hoe hij op nieuwe afzetgebieden zijn omzet en distributie vergroot. Allen profiteren van zijn ervaring — niemand wordt benadeeld.”

Maar de menselijke natuur ziet het eenvoudig niet zo. Het is de manier die de Schepper heeft bedoeld — de mensen zijn het evenwel niet eens met Hem die zei: „Het is zaliger te GEVEN dan te ontvangen.” Men heeft dat jammer genoeg als onpraktisch idealisme beschouwd. En alle ellende in de doodzieke wereld van vandaag is VEROORZAKT door het „neem”-motief: eigen voordeel ten koste van anderen; ijdelheid, begeerte, wellust en hebzucht; nijd en jaloezie, vijandige concurrentie, strijd, geweld, oorlog en vernietiging. En bovenal gezagsnijd.

Het leidende motief in het hedendaagse bedrijfsleven is de „neem”-filosofie. Het resultaat? In weerwil van vooruitgang op het materiële vlak is er sprake van geestelijke achteruitgang. Ellende, lijden en angst hebben de wereld overspoeld.

„Duurt eerlijk het langst?” luidde de vraag van een tijdschrift-onderzoek aan 103 bedrijfsleiders die allen een topfunctie bekleedden. Een overweldigende meerderheid betwijfelde of een strikt eerlijk beleid iemand in staat zou kunnen stellen in het zakenleven de top te bereiken. Maar twee antwoordden

(Zie verder pagina 24)

De waarheid achter AMERIKA'S MORELE CRISIS

Gene H. Hogberg

De stormaanval op de geestelijke waarden en het gezin leidt tot kwalijke gevolgen.

De rol van de religie en van de zedelijke beginselen in de moderne maatschappelijke orde is tot een van de voornaamste strijdpunten geworden van de in 1984 gevoerde Amerikaanse verkiezingscampagne.

Religie en politiek — of, zoals sommigen het zien, religie *contra* politiek — dreigen in president Reagans tweede ambtstermijn een nog explosiever strijdpunt te worden.

Beroep op waarden

In de campagne van 1984 vormde president Reagan het middelpunt van de heftige controverse. Hij sprak zich krachtig uit tegen voortzetting van het wettelijke beleid waarbij op grond van een uit 1973 daterende uitspraak van het Hooggerechtshof abortus werd gelegaliseerd. Voorts sprak hij zich uit voor de herinvoering van vrijwillig gebed op de openbare scholen van het land. Tot een andere uitspraak van het Hooggerechtshof, ditmaal in 1962, was het op de Amerikaanse openbare scholen gebruikelijk de dag met gebed te beginnen.

President Reagan verzette zich heftig tegen de beschuldigingen van de kant van degenen die zich zorgen

maakten of zijn houding jegens deze beide geschilpunten geen ondermijning betekende van de garanties zoals die zijn vastgelegd in het Eerste Amendement op de Amerikaanse grondwet. De Grondwet zegt duidelijk dat „het Congres geen wetten zal uitvaardigen die gericht zijn op invoering van een bepaalde religie of op een verbod tot het uitoefenen van een religie”.

Het antwoord van de President luidde dat het helemaal niet ging om „het invoeren van een religie”, maar alleen maar om de traditionele opvatting van een op religie gebaseerde openbare moraal nieuw leven in te blazen.

In een toespraak tot de Economische Club van Chicago zei de President dat de Amerikaanse natie „een hedonistische periode” achter de rug had waarin valse waarden hoogtij vierden. In de afgelopen tientallen jaren, aldus de President, „hebben vele van ons zich afgewend van de beproefde waarden, het geloof, de arbeidsethiek en het belang van het gezin als maatschappelijk centrum”.

Tijdens de Republikeinse conventie in Dallas, verscheen Reagan op een gebedsontbijt. In zijn toespraak zei hij dat „politieke en zedelijke beginselen onafscheidelijk zijn, en daar de godsdienst de bron is van de zedewetten, zijn godsdienst en politiek onlosmakelijk met elkaar verbonden... Wij

stellen in dit land geen staatsgodsdienst in en wij zullen dat ook nooit doen... Maar het is wel zo dat wij onze samenleving vergiftigen wanneer wij haar losmaken van haar theologische grondvesten.”

In de jaren '60, aldus de President, „begonnen wij grote stappen te doen naar de ontkerstening van onze samenleving... Zonder God is er geen deugd. Zonder God zakken wij weg in het moeras van het materiële... zonder God kan en zal de democratie niet lang standhouden.”

Natuurlijk waren velen het niet eens met de analyse van de President. Sommigen beschuldigden hem van het in de kaart spelen van „Religieus Rechts” bij zijn pogingen in het land een morele richtingsverandering te bewerkstelligen.

Ineenstorting van godsdienstige leiding

Andere invloedrijke kringen daarentegen waren het met de bezorgdheid van de President eens.

Op 20 maart 1984 plaatste de *Wall Street Journal* een in krachtige bewoordingen gesteld hoofdartikel waarin het morele verval van het land in de afgelopen tientallen jaren aan de kaak werd gesteld. Veelbetekenend was dat de redacteurs een groot deel van de blaam op de georganiseerde grote religies wierpen, omdat die zich niet

krachtig tegen het wassende tij van de immoraliteit hebben uitgesproken. Het feit dat dit indrukwekkende hoofdartikel in een vooraanstaand financieel dagblad verscheen en niet in een godsdienstige publikatie, zegt wel iets over de toestand waarin de religie zich tegenwoordig in Amerika bevindt. Het hoofdartikel merkte het volgende op:

„Wat er zich heeft afgespeeld is in feite dat de nieuwe moraal van grote steden zoals New York, Los Angeles en San Francisco aan de rest van het land werd opgelegd door middel van films, tv, tijdschriften, reclame, muziek, romanschrijvers, toneelschrijvers en het in gebreke blijven van de georganiseerde godsdienst.”

Waar Amerikaanse ouders in het bijzonder behoefte aan hadden, zo vervolgden de redacteurs van de *Journal*, is aan tegenargumenten om de inbreuk van het „agressieve moderne secularisme” te bestrijden, om daarmee het zedelijk evenwicht in hun gezinnen en gemeenschappen te herstellen.

„Maar afgezien van de evangelische en fundamentalistische leefgemeenschappen kwam die hulp nooit opdagen... Natuurlijk, de kerkdeuren staan elke zondag open. Maar ongelukkig genoeg voor hen die binnentreden, is een groot deel van de hedendaagse Amerikaanse theologie in die periode gebaseerd geraakt op een slap religieus mengelmoesje dat meer in overeenstemming is met de sentimenten van de zanger Rod McKuen en van John Lennon dan met de leringen van Jesaja of de heilige Johannes.”

Inderdaad, een van inzicht getuigend hoofdartikel.

Men kan er zeker van zijn dat de laatste tijd maar bedroevend weinig preken gebaseerd waren op de vermaningen in de eerste hoofdstukken van het boek Jesaja.

Wanneer aan Gods waarschuwingen, zoals die in deze profetie zijn vervat, meer geloof was gehecht, en als men ze ook daadwerkelijk had verkondigd, zouden er, om een voorbeeld te noemen, vanaf de kansels donderende veroordelingen van de „nieuwe zedelijkheid” of van de „Homo-beweging” zijn neergedaald. In plaats daarvan hebben sommige kerkgenootschappen gekozen voor rechtvaardiging van homosexualiteit, waarbij men volslagen voorbijging aan het feit dat God zonder een blad voor de mond te nemen het huidige Amerika en een groot deel van West-Europa aanduidt als „volk van

Gomorra” en onze leiders als „bestuurders van Sodom” (Jes. 1:10).

Overdreven? Bedenk dit dan eens: de Conferentie van Amerikaanse Burge-meesters nam onlangs een resolutie aan, waarin werd aanbevolen dat „de overheid op elk bestuurlijk niveau maatregelen neemt om tot bescherming van de wettige rechten van homoseksuele en lesbische Amerikanen te komen”.

Eén veelbetekenend resultaat van de Amerikaanse verkiezingen van november j.l. is het verschijnen van het eerste stadsbestuur dat wordt gedomineerd door politici die openlijk homoseksueel zijn. Drie van de vijf gemeenteraadsleden van de nieuwe stad West-Hollywood in Californië verkondigden dat hun verkiezing een overwinning is voor alle homoseksuelen van het land.

Op het ogenblik belenen de Verenigde Staten een opleving van nationale trots en vertrouwen. Maar deze is grotendeels oppervlakkig en in hoofdzaak het gevolg van economisch optimisme.

De feiten zijn dat de tegenwoordige

van het land — want: „zwakke versterkt gij niet, zieke geneest gij niet” (Ezech. 34: 2, 4).

„Wie kan u genezing brengen”, vraagt God in Klaagliederen 2:13. Kennelijk niet het merendeel van onze tegenwoordige geestelijke voormannen.

„Uw profeten hebben voor u geschouwd wat ijdel was en hol”, zegt God. „Zij hebben uw ongerechtigheden niet onthuld” — d.w.z. zij hebben niet de praktijken aan de kaak gesteld die in het licht van Gods Woord als zondig moeten worden beschouwd (vers 14).

De valse herders hebben in dit tijdperk niet gehandeld zoals Gods ware dienaren: „Roep luidkeels, houd niet in, verhef uw stem als een bazuin en maak mijn volk zijn overtreding bekend en het huis van Jakob zijn zonden” (Jes. 58:1).

Het gevolg van deze geestelijke achteloosheid, schrijft William Rusher, uitgever van de *National Review*, is dat de Verenigde Staten, door het te laten afweten, in de openbare, collectieve

In de Verenigde Staten eisen homoseksuelen volledige wettelijke erkenning. Zij verwerven politieke macht en worden door de godsdiensten en media geaccepteerd.

Amerikaanse samenleving in haar diepste wezen ziek is, „van de voetzool af tot de schedel toe... wonden, striemen en verse kwetsuren” (Jes. 1:6). Maar er is niemand om die wonden, die zedelijk en geestelijk van aard zijn, te verbinden.

God neemt „de herders van Israël” onderhanden — de zich zelf benoemd hebbende moderne geestelijke leiders

sector letterlijk tot een atheïstische gemeenschap zijn verworpen. Op 23 maart 1984 schreef hij in zijn eigen, in meerdere publikaties verschijnende column:

„Het is eerst in de afgelopen decennia dat atheïstische zienswijzen (veelal iets gematigder aangeduid als „seculier”) zich krachtig en luidruch-

tig genoeg zijn gaan manifesteren om te staan op een striktere interpretatie van de grondwettelijke voorzieningen, en om de gerechtshoven over te halen zich aan die zienswijzen te conformeren...

„Het gevolg van dit alles was dat de erkenning van het bestaan van God vrijwel geheel uit de Amerikaanse samenleving werd verdreven — een ontwikkeling die, zoals sommigen opmerkten, er bijna op neerkwam het atheïsme bij gebrek aan tegenstroom tot Amerika's staatsgodsdienst te verheffen.”

Verloren band met het verleden

De Verenigde Staten lopen gevaar alle historische banden met hun prille begin als natie te verliezen. De Amerikanen zijn bezig hun „wortels”, zoals dat tegenwoordig algemeen wordt genoemd, uit het oog te verliezen; wortels die verankerd zijn in geestelijke en zedelijke waarden, die in het gezinsverband worden behouden.

In januari 1984 werd er in het Shavano Instituut voor Nationaal Leiderschap van het Hillsdale College in Hillsdale (Michigan) een zeer belangrijke voordracht gehouden door Allan C. Carlson, vice-president van het Rockford Instituut. Deze was getiteld: „Ons nationale zelfvertrouwen: hoe het in verval raakte en hoe het kan worden hersteld.” Dr. Carlsons toespraak werd herdrukt in het nummer van 15 maart 1984 van *Vital Speeches of the Day*.

In zijn toespraak ging dr. Carlson de ontwikkeling van de nationale waarden na, en hoe deze de laatste tijd voortdurend aan kritiek hebben blootgestaan.

Er bestaat nauwelijks twijfel over — aldus dr. Carlson — „dat de mannen en vrouwen die generaties lang de Amerikaanse natie schiepen, door religieuze waarden werden gemotiveerd. Zoals de grote filosofen van de republikeinse vrijheid begrepen, dient een vrije maatschappij tevens een religieuze maatschappij te zijn, dat wil zeggen een samenleving waarin de hartstochten door morele waarden worden betuigd, en het individu wordt aangespoord zich voor het algemeen belang in te zetten.”

Dr. Carlson citeerde uit het werk van die scherpe waarnemer van het Amerikaanse leven, de Fransman Alexis de Tocqueville, die in de jaren '30 van de vorige eeuw opmerkte: „Het was de religie die het bestaan schonk aan de

Engelse koloniën in Amerika. Dat dient men nooit te vergeten.”

Slechts weinigen buiten de Verenigde Staten, en steeds minder inwoners van dat land begrijpen de betekenis van dit unieke erfgoed. Wie dat wel deed, was wijlen de Italiaanse auteur Luigi Barzini.

In zijn boek *De Europeanen* gaf de schrijver Barzini in een hoofdstuk gewijd aan „Die Verbijsterende Amerikanen” de volgende uitleg aan dit vaak over het hoofd geziene fundamentele punt in de geschiedenis van de Verenigde Staten: „Het geheim van het geweldige succes van de Verenigde Staten school in werkelijkheid niet alleen in hun technologie, hun 'know-how', hun arbeidsethiek, hun wil om te slagen of pure hebzucht. Het was een geestelijke wind die de Amerikanen vanaf het begin onweerstaanbaar vooruitdreef.

„Wat er schuilging achter hun dwangmatig streven naar verbetering van het menselijk lot, was een alles doordringend religieus plichtsbef, de onderwerping aan een door God opgelegd gebod, *aan een door God uitgevaardigde persoonlijke gedragscode*, de gewillige aanvaarding van alle noodzakelijke opofferingen, met inbegrip van de dood op het slagveld. Slechts weinig buitenlanders begrijpen dit, ook niet in deze tijd. Voor hen schijnen de Verenigde Staten weinig meer te vertegenwoordigen dan de triomf van een zielloos materialisme.”

Barzini merkte op dat de uitingen van religieuze ijver die een eeuw geleden zo duidelijk aan het licht traden, nu veel minder waarneembaar zijn. „Ze zijn nu veel zwakker”, zei hij. „Ze werden in diskrediet gebracht door intellectuelen en aangevreten door de twijfels van deze goddeloze tijden. Maar zonder die religieuze ijver of wat ervan over is, zou Amerika niet zijn wat het is”.

De eerder aangehaalde Franse politieke denker De Tocqueville betoogde ook dat er „nooit vrije samenlevingen hebben bestaan zonder zedelijke waarden”. In de begindagen van het land, zo merkte hij op, werden deze waarden hooggehouden door de Amerikaanse vrouwen. Een voorname reden voor de rijzende macht van de Amerikanen was, meende hij, hun sterke gezinsleven en speciaal „de superioriteit van hun vrouwen”.

Maar helaas wenst de huidige Amerikaanse vrouw maar al te vaak te

worden „bevrijd” uit haar invloedrijke sleutelpositie in het gezinsleven, een rol die nu als onbevredigend en inferieur wordt beschouwd.

Dr. Carlson wierp de blaam voor Amerika's verval op de macht van instellingen als de kerken, de media en de sociale wetenschappen — die stuk voor stuk zijn beïnvloed door modieuze radicale zienswijzen. De traditionele gezinseenheid is van alle kanten tegelijk zwaar onder vuur genomen.

Wat de sociale wetenschappen betreft, merkte Carlson op, die waren tot in de jaren '50 van onze eeuw nog op tradities gebaseerd. In die tijd, zei hij, „werd het terrein van de gezinssociologie gedomineerd door Talcott Parsons van de Harvard universiteit, een man die de Amerikaanse gezinsstructuur zag als een onmisbare sociale instelling, berustend op een stevig fundament van historische waarden”.

Dat neemt niet weg, vervolgde Carlson, dat Parsons' zienswijze al in 1970 geheel uit de gunst was. Dit bleek bijvoorbeeld uit het „Forum 14 Report” van de in 1970 in het Witte Huis gehouden conferentie over Kinderen en Jeugd.

Op deze conferentie, zei Carlson, „verwierp een representatieve doorsnede van Amerika's meest prominente sociologen het traditionele Amerikaanse gezin als uit de tijd, ontkende het bestaan van een eigen Amerikaanse identiteit, en verwelkomde de eigentijdse beweging om „de culturele mythe van een 'juist' of 'het beste' gedragspatroon, geloofsbeleving, manier van werken of spelen af te schaffen... Deze groep drong aan op de aanvaarding van een nieuwe definitie van 'gezinsverband' die zowel 'één ouder-gezinnen' als 'communes', 'groepshuwelijken' en 'homosexuele' varianten zou omvatten.”

Tegen het midden van de jaren '70 werden de sociologische beroepen door dergelijke ideeën, die door de media op het publiek werden overgedragen, overheerst. Het waren deze denkbeelden, aldus Carlson, die „vorm gaven aan houding en optreden van een hele generatie onderwijsgevenden, huwelijks- en gezinsadviseurs, geestelijken, psychologen en zogenaamde 'sex-therapeuten'. Het samengebalde effect van al deze invloeden en opvattingen op de menselijke samenleving was domweg verbijsterend”.

En welke vruchten werden er al

(Zie verder pagina 28)

De ECHTE WAARHEID

En dat noemt u „vooruitgang“?

Clayton Steep

Wikkels, blikjes, zakken, flessen, dozen — maken we het niet een beetje al te bont?

Pasadena,
Californië

Het 96^e jaarlijkse Hrozenscorso van Pasadena behoort alweer tot het verleden.

Het is altijd weer verbazingwekkend hoe snel de menigten die zich voor deze gebeurtenis langs de straten opstellen — en dat begint al 24 uur voordat de parade zelfs maar begint — na afloop weer verdwijnen.

Maar wat zij achterlaten is een tapijt van rommel — duizenden en duizenden kilo's afval. Het meeste daarvan bestaat uit weggegooid verpakkingsmateriaal dat eens verschillende soorten eten of drinken bevatte.

Hoe velen van ons nemen als vanzelfsprekend aan dat de hoeveelheid plastic, glas, cellofaan papier, karton, aluminium, blik, piepschuim en andere materialen waarin een samenleving voedsel bewaart of verpakt een maatstaf vormt voor de moderne vooruitgang? Hoe groter de hoeveelheid van dergelijke materialen die na eenmalig gebruik wordt weggegooid, hoe meer een samenleving wordt geacht van de vooruitgang te profiteren.

Maar denk nu eens even rustig na. Is

dat nu werkelijk allemaal vooruitgang?

Kan het nu echt niet anders?

Hebt u weleens geworsteld met zo'n klein cellofaan zakje pinda's dat het domweg vertikte open te gaan? U grijpt het tussen uw vingers waar staat: „Hier Openen“. U trekt en u wringt. Tevergeefs. U trekt en u wringt nog een beetje. Maar er gebeurt niets. Wanhopig geworden pakt u het boven-

hoekje tussen uw tanden en u rukt het zakje open, waarbij de pinda's links en rechts in het rond vliegen terwijl u daar schaapachtig staat met een sliertje cellofaan dat aan uw lippen bengelt.

En wat te zeggen van zo'n kartonnen melkpak waarvan de tuit niet open gaat? Hoewel u de op de zijkant gedrukte instructies nauwkeurig opvolgt, blijft de tuit hermetisch dichtplakken. Na een paar verwoede pogingen neemt u uw toevlucht tot een mes of een ander scherp voorwerp en u priemt en scheurt een gat in het pak waaruit u de melk kunt laten druppelen.

En wie heeft niet eens een blikje of een fles moeten openen terwijl er geen opener in de buurt was? Of

geprobeerd een „meermalen afsluitbare“ kartonnen verpakking te sluiten die niet dicht wilde blijven? Of een pakje met een of ander voedingsmiddel gekocht om bij opening thuis te constateren dat het maar half vol was, of nog erger, dat de inhoud bedorven was? Of bij pogingen het muurvast zittende dekseltje van een potje los te wurmen, plotseling een flinke scheut van de inhoud naar buiten zien vliegen?

Dat zijn maar een paar van de constructiefoutjes in het moderne verpakkingsmateriaal. Maar dat is nog niet alles. In sommige kringen woedt een controverse over de vraag hoe veilig veel van die kunststoffen zijn die voor het verpakken van voedingsmiddelen toegepast worden. Er zijn er die beweren dat het voedsel gevaarlijk wordt aangetast door rechtstreeks contact met plastic, aluminium, piepschuim bekertjes en bordjes en dergelijke. Het is nu bijvoorbeeld algemeen erkend dat het soldeer dat lange tijd op blikjes werd toegepast, een bron van giftig lood in de voeding is geweest.

Veel van de verpakkingsmiddelen voor voedingswaren zijn niet in staat de inhoud te beschermen tegen verlies, verkleuring of verandering van samenstelling. In een poging deze verschijnselen tegen te gaan, worden er aan het voedsel verscheidene chemische conserveringsmiddelen toegevoegd, dan wel wordt het voedsel op de een of andere manier bewerkt of geraffineerd — stuk voor stuk bewerkingen die de geschiktheid voor menselijke consumptie aantasten.

Afgezien van de stoffen die met opzet aan veel verpakt voedsel worden toegevoegd, kan dit bepaalde ongewenste bestanddelen bevatten die in de praktijk van de gigantische verpakkingsindustrie moeilijk vermeden kunnen worden. Om deze reden staan de Amerikaanse overheidsvoorschriften zelfs een bepaald aantal haren, uitwerpselen van knaagdieren, insectendelen en andere soorten verontreinigingen toe als bestanddelen van verpakte levensmiddelen.

Wanneer u thuis voedsel bereidt, gooit u datgene weg dat beschimmeld, vlekkelig, wormstekig of op andere wijze bedorven is. Maar wanneer het bijvoorbeeld gaat om duizenden kilo's tomaten die deel uitmaken van een handelspartij tomatensaus, dan moeten daar in weerwil van het scherpste menselijke toezicht wel exemplaren bijzitten die u afzonderlijk zou weigeren op tafel te zetten. Datzelfde geldt voor alle commercieel toebereid voedsel.

Dit onderwerp heeft veel meer facetten dan alleen maar het commercieel verpakken van voedsel. Bijna alles dat wij kopen is op de een of andere manier verpakt. Het komt ofwel in verpakte vorm uit de fabriek, ofwel wij stoppen het in de winkel zelf in een plastic zak. In Amerika worden die

plastic zakken dan weer in een of meer grote papieren zakken gepakt die bij de kassa dan weer met plakband worden dichtgeplakt en dichtgeniet, dat alles in een poging om winkeldiefstallen te voorkomen.

In feite is het zo dat een der oorzaken van de overmaat aan verpakking in onze samenleving gelegen is in de fundamentele menselijke oneerlijkheid. Kleinere artikelen die eigenlijk helemaal niet behoeven te worden ingepakt worden vaak omgeven door moeilijk te openen geplastificeerde omhulsels die het moeilijk maken ze te stelen.

Maar wat ook de redenen zijn voor het gebruik van al die dozen, zakken, wikkels, blikjes, flessen, touwtjes, ijzerdraadjes en kleefbanden, het probleem is dat ze uiteindelijk moeten worden weggegooid. Weliswaar is een deel van de verpakkingsmiddelen „biologisch afbreekbaar”, dat wil zeggen dat het op den duur vanzelf vergaat wanneer het eenmaal op de juiste manier is afgevoerd (wat maar al te vaak betekent dat het moet worden opgehaald waar het zorgeloos is neergekwakt, om vervolgens volgens de regelen van de kunst te worden verwijderd), maar een groot deel van het verpakkingsmateriaal, de blikjes en de dozen behoort niet tot deze categorie. Als dat mogelijk en uitvoerbaar is, moet het opnieuw in de circulatie worden gebracht, ofwel het moet naar gigantische storthopen, vuilverbrandingsinstallaties of z.g. „landfills” worden afgevoerd, d.w.z. naar stortplaatsen die met een dikke laag aarde of zand worden afgedekt. In grote steden dient men over omvangrijke vuilafvoersystemen te beschikken.

Denk eens aan uw eigen vuilniszakken die u regelmatig buiten uw deur zet om ze te laten weghalen. Hoeveel minder zou u buiten behoeven te zetten als u niet zoveel overbodig verpakkingsmateriaal kwijt moest en als u voedselresten op de composthoop achter uw huis gooide? De gemeentelijke reiniging zou beslist heel wat minder vuilnisauto's nodig hebben en er zou veel minder afval dienen te worden weggewerkt, ten voordele van de gemeente-begrotingen.

Veel van onze meren, rivieren, beken, stranden en wegen zouden in betere conditie verkeren als men er niet zoveel verpakkingsmateriaal in en op achterliet. Er zou ook minder industriële verontreiniging zijn, en er zou

een beter gebruik van de beschikbare grondstoffen worden gemaakt wanneer men geen in feite overbodige verpakkingen zou fabriceren. Er zijn veel gemeenschappen die heel goed draaien zonder die hele overdaad aan verpakkingen. Er is iets helemaal mis wanneer een over-vercommercialiseerde, overgeïndustrialiseerde samenleving moet worstelen om zich te bevrijden uit de greep van haar eigen uit de hand gelopen afvalproductie.

Een les van de natuur

Hebt u weleens opgemerkt met hoeveel wijsheid de natuur met haar verpakkingen omspringt? Niet alles in de natuur is verpakt. Niet alles hoeft te worden verpakt. Maar wanneer dat wel het geval is, gebeurt het ook goed en doelmatig.

Laten wij bijvoorbeeld eens naar de pinda's kijken. Wie kan een beter omhulsel bedenken dan dat waarin ze zich van nature presenteren: pindadoppen? Zij sluiten vuil en licht buiten, helpen de versheid te bewaren, zijn gemakkelijk te openen, nemen weinig plaats in beslag en zijn biologisch volledig afbreekbaar. Het zelfde geldt voor veel andere eetbare noten. Hoewel sommige daarvan misschien wat moeilijker te openen zijn, kan dat kunststuk worden volbracht door middel van een paar stenen, gesteld dat er niets anders voorhanden is.

Hebt u weleens goed naar een bananeschil gekeken? Dat is nog eens een wonder van verpakkingskunst! Zij is even gemakkelijk te openen als een ritssluiting en dient tevens als een gemakkelijk handvat zodat u uw handen schoon kunt houden tijdens het eten. Nog afgezien van het feit dat zij biologisch verteerbaar is, zoals trouwens alle natuurlijke verpakkingen, zal een bananeschil u nooit voor de gek houden, in zoverre dat u er nooit een zult openen om te ontdekken dat zij maar halfvol is. Evenmin is er veel kans dat een banaan gebreken vertoont wanneer de schil — mits er niet door mensen aan geknoeid is — er gaaf uitziet. Wat u ziet is wat u krijgt. Dat is nog eens „waarheidsgetrouwe verpakking”!

Voor een deel zijn de verpakkingsmiddelen van de natuur eetbaar. Het is dan de bedoeling dat de verpakking tegelijk met de inhoud wordt verorberd. Dat is bijv. het geval met bessen, aardappelen (althans in de schil gekookt), tomaten, komkommers, snij-
(Zie verder pagina 28)

DE OVERGANGSJAREN

Bereid u erop voor!

Ronald D. Kelly

Het maakt allemaal deel uit van de natuurlijke levenscyclus. Bent u erop voorbereid?

De vrouw moet vandaag de dag tot veel meer in staat zijn dan van haar moeder en grootmoeder werd verwacht. U moet niet alleen een moderne huisvrouw, echtgenote en moeder zijn, maar bovendien nog de steeds groter wordende druk van de financiële verantwoordelijkheid het hoofd bieden en op de hoogte blijven van een snel veranderende wereld.

Maar als u de middelbare leeftijd nadert, krijgt u toch te maken met dezelfde fysieke, hormonale, mentale en emotionele veranderingen die vrouwen al duizenden jaren doormaken. Voor velen is dat een rampzalige combinatie.

Sommigen hoopten, en dachten zelfs, dat de actieve vrouw van deze tijd geen irrationele zorgen meer behoort te hebben. Het lijkt zo onkarakteristiek.

Sommigen beschouwen deze levensperiode niet als een tijd voor herbezinning — een tijd om aandacht te schenken aan een aantal zaken dat op jongere leeftijd terzijde geschoven is — maar kijken op een dag in de spiegel en zien daar een vaag bekend gezicht en een figuur dat hen niet bijzonder aanstaat. Er zijn grijze tinten zichtbaar in het haar. Er zitten rimpels bij de ooghoeken. Een paar pond gewicht extra. Een lusteloos gevoel, vaker terugkerende depressiviteit, opvliegers en soms badend in het

zweet 's nachts wakker worden, en zenuwen die niet meer zijn wat ze voor die tijd waren.

Dit alles vormt samen „de overgang” — de menopause, zoals dat in vaktermen heet. In het leven van iedere vrouw komt een tijdstip waarop het lichaam geen kinderen meer kan voortbrengen. Er is een fysieke en emotionele verandering op til.

Voor teveel vrouwen wordt dit een crisis.

De strijd tegen de hormonale veranderingen

Vrouwen die de middelbare leeftijd naderen staan, of zij dat nu willen erkennen of niet, voor de strijd tegen de hormonale veranderingen. Voor velen is het slechts een schermutseling. Maar voor sommigen is het een regelrechte oorlog. Het is aan u of u voorbereid en gewapend aan deze strijd begint of deze uitdaging zonder enige fysieke of mentale voorbereiding onder de ogen moet zien.

Dit is een zeer belangrijke periode in uw leven. In feite staat het geluk van het laatste derde deel van uw leven op het spel. Hoe men door de menopause moet komen en wat men daarna kan doen is een van de levenskwesties die het meest veronacht-

zaamd wordt en waar men het minst over nadenkt.

Iedereen moet zich realiseren dat de middelbare leeftijd zeer reële problemen kan opleveren. Ik heb een goede vriend die er tot voor kort van overtuigd was dat al deze veranderingen slechts

mentaal en psychisch waren. Op een avond kwamen hij en zijn vrouw bij ons eten. Toen wij na de maaltijd voor de open haard zaten, kregen wij het over de menopause. Hij en mijn vrouw raakten in hevige discussie over de

vraag of deze overgang hormonaal en lichamenlijk was, of louter psychisch.

Na een tijdje bracht de vrouw van mijn vriend het beste voorbeeld te berde om hem ervan te overtuigen dat hij het mis had. Zij zei tegen hem: „Schat, maak alsjeblieft niet dat de overgang voor mij een verschrikkelijke tijd wordt, alleen om te bewijzen dat jij het mis hebt.”

Ziet u, mijn vriend had ook gedacht dat ochtendziekte gedurende de eerste fasen van zwangerschap slechts psychisch was. Zij hebben drie fantastische kinderen. De eerste zwangerschap verliep bijna volmaakt. Geen ochtendziekte. Geen complicaties. Een relatief gemakkelijke bevalling. Een gezonde en vrolijke baby.

Daarom dacht mijn vriend dat het altijd zo zou gaan. Gemakkelijk. Zorgeloos. En als dat niet het geval was, redeneerde hij, kwam dat doordat de mensen niet juist dachten.

Een paar jaar later verwachtten zij hun tweede kind. Hij dacht niet anders dan dat zij weer negen van die zorgeloze maanden zouden hebben.

Maar dat pakte anders uit. In de eerste paar weken begon zijn zwangere vrouw last te krijgen van misselijkheid — extreme ochtend-, middag- en avondziekte. En niet slechts een paar weken, maar gedurende bijna de hele zwangerschap.

Daarom zei zij: „Schat, maak alsjeblieft niet dat de overgang voor mij een verschrikkelijke tijd wordt, alleen om te bewijzen dat jij het mis hebt.”

Ik denk dat hij er toen wel van overtuigd was dat er echt een biologische en hormonale verandering plaatsvindt.

Voorlichting, de eerste stap

Kennis is een van de meest belangrijke ingrediënten in iedere levensfase — maar voor de menopauze geldt dat misschien nog meer dan voor iedere andere periode. De menopauze is weleens beschreven als een omgekeerde adolescentie. Een meisje komt op 12- of 13-jarige leeftijd in de pubertijd. Dat is een opwindende periode in het leven — en het is heel belangrijk dat ouders hun kinderen over deze nieuwe fase voorlichting geven.

Het meisje wordt een jonge vrouw en haar lichaam bereidt zich erop voor om het moederschap mogelijk te maken. Gedurende de daaropvolgende veertig jaar zullen de eileiders meer dan 400 eicellen doorlaten.

In die periode zal er gewoonlijk een huwelijk plaatsvinden. Vele echtparen zullen kinderen krijgen. Iedere maand kan een conceptie plaatsvinden. In een maand waarin geen conceptie plaatsvindt, zullen de onbevuchte eicellen zich niet in de baarmoederwand nestelen en zal de menstruatie optreden.

Maar als een vrouw in de 40 is, begint dit gewoonlijk te veranderen. God heeft het lichaam zo ontworpen dat de mogelijkheid van conceptie verdwijnt. Maar niet ineens. Gewoonlijk vindt deze wonderbaarlijke verandering plaats over een periode van een paar jaar.

In oude en bijgelovige samenlevingen dacht men dat er iets mis was. Sommigen dachten dat het haar van een vrouw tijdens de menopauze wit werd. Vaak veronderstelde men dat vrouwen hun geestelijke vermogens verloren. Wat een tragedie. Door een gebrek aan kennis hebben generaties vrouwen moeten leven met onwaarheden en nutteloze angsten.

De menopauze is een heel natuurlijk en normaal onderdeel van het levensproces. Ongeveer 85% van de vrouwen zal deze periode met relatief kleine ongemakken doorkomen.

De menopauze is niet iets om bang voor te zijn. Het is een voorbijgaande levensfase die enig ongemak en wat zorgen met zich zal meebrengen. Maar het gaat voorbij.

De jaren daarna kunnen voor de vrouw de meest vreugdevolle, aangename en persoonlijk bevredigende jaren van haar leven worden.

Een begrijpende echtgenoot

Voor getrouwde vrouwen in de overgangsjaren kan een begrijpende echtgenoot de beste hulp zijn. Veel mannen weten eenvoudig niets over hoe belangrijk deze periode in het leven van een vrouw is en bieden haar niet de juiste steun.

Sommige van de lezers zullen zich afvragen waarom een man een artikel schrijft over deze levensfase van de vrouw. Een belangrijke reden hiervoor is, dat veel mannen niet de tijd nemen om hun vrouw in deze soms zo

beslissende tijd in haar leven te begrijpen. En ik hoop dat al onze mannelijke lezers dit artikel lezen.

Mijn vrouw en ik zitten nu middenin deze levensfase. Ik bid dat dit mij niet alleen begrip geeft, maar ook medegevoel en sympathie met anderen. Mijn vrouw laat bijna iedere dag merken hoezeer zij het waardeert dat ik de tijd heb genomen om iets te leren over de moeilijke momenten die zelfs in de meest ideale omstandigheden zullen voorkomen en haar er doorheen te helpen.

Een vrouw heeft gedurende de

menopauze misschien nog grotere behoefte aan liefde, aandacht, waardering en BEGRIP dan in enige andere periode van het huwelijk.

Er vindt ongetwijfeld een hormonale verandering plaats. Er zullen in meerdere of mindere mate veranderingen optreden in de emotionele reacties, zoals depressiviteit, opvliegers en lusteloosheid.

Mannen moeten zich er in deze tijd nooit toe laten verleiden om hun blik te richten op andere vrouwen of hun eigen vrouw te verwaarlozen. Het is een periode waarin man en vrouw nog meer tijd samen moeten doorbrengen. Het is een periode waarin de man zijn vrouw de geruststelling moet geven dat zij mooier is dan ooit. Denk eraan dat u samen oud wordt. En als de vrouw een paar grijze haren en een paar rimpeltjes op het voorhoofd heeft en een pond

zwaarder is geworden, geldt dat waarschijnlijk ook voor de man.

Naast de voorlichting is de liefde en steun van man, kinderen en vrienden een essentiële factor om een vrouw door deze overgangsjaren te helpen.

Wat men kan verwachten

De meeste vrouwen kunnen ervan uitgaan dat de menopauze begint als zij achter in de 40 zijn. De gemiddelde leeftijd is 47. Uiteraard zullen sommigen er eerder mee te maken krijgen en anderen later. Onderzoek heeft aange- toond dat erfelijkheid een sterke factor is — een dochter kan ervan uitgaan dat zij op dezelfde leeftijd in de overgang zal komen als haar moeder.

Bij het begin van de menopauze kan de menstruatiecycclus een lichte wijz- ing ondergaan. De menstruatie zal misschien niet zo regelmatig meer optreden als vroeger; het aantal dagen kan veranderen en gedurende een aantal jaren steeds minder worden, tot het proces uiteindelijk helemaal tot stilstand komt.

Wellicht meer dan in enige andere periode van haar huwelijk heeft een vrouw in de menopauze liefde, aandacht, waardering en begrip nodig.

Soms kan er een tintelend gevoel in handen en voeten optreden. En af en toe kan in bepaalde delen van het lichaam jeuk voorkomen of gevoelens van grote warmte — door de meeste mensen „opvliegers” genoemd. Deze dingen behoeven geen reden tot onge- rustheid te zijn. Zij worden veroor- zaakt door onregelmatige samentrek- kingen en verwijdingen van de bloedva- ten. Ook dit zal na enige tijd verdwijnen.

De meeste vrouwen zullen merkbaar minder energie hebben. De hoeveelheid energie kan in deze periode wel een derde deel minder worden. Sommige vrouwen die altijd een druk leven hebben gehad, met grote vaart door het huishouden konden vliegen en altijd klaar stonden, zullen dit tempo eenvou- dig niet kunnen volhouden.

Dit betekent niet dat men de hele dag opmerkingen moet horen als „Stofzuig jij eens even, Suzan, mamma is vreselijk moe. Dat is de leeftijd, weet je.” Ja, moeder zal een beetje extra

hulp in huis zeer waarderen, maar die degenererende opmerkingen heeft zij niet bepaald nodig.

Als er nog kinderen thuis wonen, moeten zij zeker hun aandeel bijdragen in het schoonhouden van het huis en andere normale, huishoudelijke taken (in feite moeten zij dat altijd doen).

En het zou nog niet zo'n gek idee zijn als de man een paar taken op zich nam en zij af en toe eens samen de afwas zouden doen. Hij kan de bovenverdieping stofzuigen of af en toe koken. En als het gezin dat vroeger niet kon betalen, maar nu wel, kan men een huishoudelijke hulp nemen om het huis een- of tweemaal per maand schoon te maken.

Boven alles kunt u ervan overtuigd zijn dat de menopauze een voorbijgaande levensfase is. Het zal voorbijgaan, maar het kan wel een paar jaar duren. Er zal wel wat ongemak zijn. Sommige vrou- wen zullen er meer last van hebben dan anderen. Maar het zal voorbij gaan.

De beste jaren van het leven kunnen vlak voor ons liggen.

Wat men moet doen

Nogmaals, voorlichting en kennis zijn van het hoogste belang. Lees boe- ken en artikelen over de menopauze. Begrijp de verscheidenheid van mo- gelijke symptomen. Uw huisarts zal u vaak kun- nen helpen door advies te

geven en zo nodig maatregelen voor te schrijven.

Bekijk deze wonderbaarlijke levens- fase positief. In haar boek *A Woman Doctor Looks At Love And Life* („Een vrouwenarts kijkt naar liefde en leven”) beschrijft dokter Marion Hilliard haar reactie op vrouwelijke patiënten die haar spreekkamer binnenkomen met de gefluisterde verklaring: „Dokter, ik geloof dat ik in de overgang ben.” Dr. Hilliard roept dan enthousiast: „De overgang! Nou, dan staat u een interessante tijd te wachten. Ik kan u beloven dat u de beste jaren van uw leven voor u heeft.”

Ik weet zeker dat het merendeel van haar patiënten voor korte tijd ongeloof- lijk geschokt is. Veel mensen denken om een of andere reden dat de menopauze een ziekte is die behandeld moet worden met medicijnen of zelfs een ziekenhuisopname. Hoewel dat in zeldzame, zeer moeilijke gevallen aan te raden kan zijn, is het voor de meeste vrouwen niet nodig.

Een andere belangrijke kwestie bij een succesvol genieten van deze jaren is de voeding. (Niet dat dit niet ons hele leven een belangrijke zaak moet zijn.) Door alle chemische en emotionele veranderingen die optreden, moet de vrouw een uitgebalanceerd dieet met voldoende voedingsstoffen volgen.

Op dit gebied zijn wijsheid en evenwichtigheid essentieel. De meeste artsen weten dat het bovenmatig en op goed geluk toedienen van hormonale medicijnen niet de oplossing is.

Toch nemen veel vrouwen automa- tisch aan dat aanzuivering van de hoeveelheid oestrogeen het antwoord is. In feite is dit meestal *niet* het antwoord. Waarom zou u chemische bijverschijn- selen riskeren die uw leven kunnen bekorten om aan een paar ongemakke- lijke jaren te ontsnappen?

Er is geen enkel natuurlijk of chemisch middel tegen het ouder worden. Wij zullen allemaal het verouderingsproces doormaken en de verschillende levensfasen die daarbij horen.

Toen wij jonger waren, konden wij de wetten voor een goede gezondheid veronachtzamen (hoewel wij dat niet behoorden te doen) zonder daar onmid- dellijk de nadelige effecten van te ondervinden. Maar op middelbare en oudere leeftijd worden de resultaten van onze slechte gewoonten zichtbaar.

Naarmate wij ouder en vaak minder actief worden, verandert de stofwisse- ling. Soms worden wij dikker met dezelfde hoeveelheid voedsel die wij vroeger aten. De spieren beginnen te verslappen en de lijnen van het lichaam worden wat minder strak. Velen krijgen rugklachten.

Algemene symptomen bij de vrouw in deze fase zijn calciumgebrek en atrofie van het skelet. In deze levensfa- se is regelmatige lichaamsbeweging essentieel. In combinatie met de toediening van calcium is lichaamsbe- weging de enige bekende manier om de gesteldheid van het skelet gunstig te beïnvloeden.

Hier kan de man weer helpen. Ga aan lichaamsbeweging doen door drie- of viermaal per week een lange wandeling te maken. Begin met een kilometer en voer dat op tot 6 of 8 kilometer. Bijna iedereen kan op deze manier aan lichaamsbeweging doen, en de gesprekken die u tijdens deze wandelingen heeft, kunnen bovendien uw huwelijk versterken.

(Zie verder pagina 24)

Het gezin: wat God met de mensheid voorheeft

Herbert W. Armstrong

Iets heeft de Schepper-God doen besluiten de MENS op deze planeet te plaatsen. Er zijn slechts weinig mensen die weten wat de reden daarvoor was en wat het eigenlijke DOEL van de mensheid is. Wat is onze bestemming en hoe bereiken wij die?

Dit zijn de meest essentiële vragen die men kan stellen. En toch, ik zeg het nog maar eens, kan de wetenschap de antwoorden daarop niet verschaffen. Geen enkele religie kan ons een verklaring geven. Op geen enkele universiteit kan men deze hoogst belangrijke kennis bestuderen.

God als Heerser en Leermeester

De meeste mensen weten bijna niets over God. Om onszelf te begrijpen, WAAROM wij bestaan, wat onze bestemming is en hoe wij die kunnen bereiken, moeten wij meer weten over onze Schepper.

Ons huidige leven kan vergeleken worden met een reis. Veronderstel dat u een prijs heeft gewonnen — een volledig verzorgde reis naar een ander land. Zou u dan niet willen weten waar u heengaat en hoe u daar kunt komen, en van zoveel mogelijk bijzonderheden van de reis op de hoogte willen zijn? Zouden wij dan niet nog veel nieuwsgieriger moeten zijn naar alle mogelijke bijzonderheden over deze grote reis van het leven? En om die te leren kennen, moet u een paar dingen weten over de God die de route van deze reis bepaalt.

Het is dus essentieel om het volgende, dat in de Bijbel wordt geopenbaard, te weten: de Eeuwige God is niet alleen de Schepper van alles wat bestaat, maar ook de HEERSER over alles wat Hij schept en de LEERMEESTER, degene die fundamentele kennis openbaart. Door middel van de Bijbel openbaart Hij essentiële kennis die anders voor de mens onbereikbaar zou blijven. Helaas heeft de mensheid — in het algemeen — deze openbaring verworpen als bron van fundamentele kennis.

De Bijbel is beslist niet de optelsom van alle kennis. Hij vormt de BASIS, het FUNDAMENT, het uitgangspunt en de fundamentele benadering tot het achterhalen van kennis die wel ontdekt kan worden!

Door middel van dit instructieboek openbaart God wat de mens op geen enkele andere wijze te weten kan komen! De VOLLEDIGE waarheid verkrijgen wij uit de bijbelse openbaring PLUS ontdekte en ontdekbare kennis, die wordt benaderd volgens het CONCEPT dat in de Bijbel wordt geopenbaard.

Opvoedkundigen, wetenschapsmensen, psychologen en zij die morele normen opstellen, benaderen kennis vanuit hun foutieve, fundamentele premisse van het evolutieconcept. Zij weten bijvoorbeeld niet hoe, wanneer en waarom het gezin is ontstaan.

Maar de Bijbel openbaart deze kennis, die anders niet verkregen zou kunnen worden!

Laten wij ons dus eens te meer tot deze BRON van alle kennis wenden!

Het huwelijk is een instelling van God

Jezus Christus zei: „Hebt gij niet gelezen, dat de Schepper hen van den

beginne als man en vrouw heeft gemaakt? En Hij zeide: Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zijn vrouw aanhangen . . . *Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheidt de mens niet*” (Matth. 19:4-6).

Het huwelijk is een fysieke verbintenis, maar een goddelijke instelling. Het is door de Almachtige God ingesteld! Het is niet een gevolg van evolutie! Het is niet door de MENS bedacht.

Let erop dat Jezus in de hierboven aangehaalde tekst tot de Farizeeën zei: „Hebt gij niet gelezen . . . ?” Hij citeerde een reeds opgetekende bijbel-passage. Hij zei dat de Farizeeën die hadden moeten lezen! Waar vinden wij deze passage? In het tweede hoofdstuk van Genesis. Het maakt deel uit van de korte samenvatting van de oorspronkelijke instructies van de Eeuwige aan de pas geschapen Adam en Eva. Vlak daarvoor staat de beschrijving van de schepping van Eva, en daarna zei God: „Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zijn vrouw aanhangen” (Gen. 2:24).

Zo openbaarde de Almachtige de heilige instelling van het huwelijk aan de eerste man en vrouw.

Waarom een huwelijk?

Waarom heeft God de menselijke relatie van het huwelijk ingesteld?

Dieren planten zich voort. Maar zij treden niet in het huwelijk! Dieren worden met instinct geboren. Zij hebben weinig of geen onderricht nodig. Zodra een kalf geboren is, zal het wankelend overeind komen, terwijl de koe gewoon staat te wachten. Zij hoeft haar kalf niet te leren lopen of voedsel te leren zoeken of iets anders

bij te brengen. Het kalf kan al snel staan en lopen, al is het de eerste minuten wat wankel en onzeker.

Maar bij mensen is dat allemaal anders. Een pasgeboren mens staat niet op om onmiddellijk op zoek naar voedsel te gaan. Een baby is hulpeloos. Het kind heeft een verstand — maar bij de geboorte bevat dat nog geen kennis. Alles moet aan het kind worden geleerd! Het heeft daarvoor ouders nodig! Het wordt zoveel langzamer volwassen dan andere schepsels! Toch heeft het oneindig meer mogelijkheden! En voor deze grotere mogelijkheden zijn ouderlijke leiding en een GEZINSLEVEN NOODZAKELIJK!

God heeft het vee „naar zijn aard” gemaakt. Hij maakte „allerlei gevleugeld gevogelte naar zijn aard”. Maar de MENS schiep Hij naar de aard van God!

De bestemming van de mens

Hoe ongelooflijk het nu ook mag klinken voor hen die de openbaring van Gods waarheid niet begrijpen — en er is slechts een uiterst kleine minderheid die dat wel doet — GOD is een GEZIN!

Laat ik deze wonderbaarlijkste waarheid aller tijden duidelijk maken!

Eerst gaan wij nog eens terug naar de allereerste woorden in Gods openbaring van kennis aan ons: „In den beginne schiep God de hemel en de aarde”.

Op inspiratie van God schreef Mozes deze woorden in het Hebreeuws. Het hebreeuwse woord dat hier met „God” vertaald is, is *Elohim*. Dit is een collectief net als de woorden familie, groep en team. Eén familie bestaat uit meerdere personen. Als één groep niet uit meer dan één persoon zou bestaan, zou het geen groep zijn. Eén sportteam bestaat uit twee of meer spelers plus een aantal reserves.

Bijna niemand weet dat God in feite een goddelijk GEZIN is. Eén GEZIN. Dit GEZIN IS EEN GOD.

Bijna alles wat de mensen over God denken is het resultaat van de misleidingen van een sluwe Satan. Veel mensen verkeren in de foutieve veronderstelling dat God slechts uit drie personen bestaat — waarbij de HEILIGE GEEST, die uit God en uit Christus vloeit, wordt voorgesteld als een persoon.

Anderen denken dat God slechts één persoon is.

Maar lees in het Nieuwe Testament nog eens Johannes 1:1-5, 14: „In den

beginne was het Woord.” Dat klinkt bijna net als Genesis 1:1, nietwaar? In Genesis 1:1 staat: „In den beginne schiep GOD . . .”, dat wil zeggen, meer dan één persoon die samen één God vormden. In Johannes 1 is „Woord” een vertaling van het griekse woord *logos*, dat ‘woord’, ‘zegsman’ of ‘openbarende gedachte’ in de vorm van een wezen of persoon betekent.

De volgende woorden in Johannes 1 zijn: „ . . . en het Woord was bij God en het Woord was God. Dit was in den beginne bij God. Alle dingen zijn door het Woord geworden en zonder dit is geen ding geworden, dat geworden is . . .” (vers 1-4).

Deze „Logos” was een afzonderlijke persoon. Hij bestond „in den beginne”, net als God. Hij heeft ALTIJD bestaan. En Hij was God. Beiden hebben altijd

Het huwelijk is een fysieke verbintenis, maar een goddelijke instelling. Het is door de Almachtige God ingesteld! Het is niet een gevolg van evolutie! Het is niet door de MENS bedacht.

bestaan. „Alle dingen” (woorden die als „het heilal” kunnen worden vertaald) zijn door Hem — het Woord — de Goddelijke Zegsman — gemaakt.

Maar lees nu vers 14: „Het Woord is vlees geworden en het heeft onder ons gewoond en wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als van de eniggeborene des Vaders, vol van genade en waarheid.” Hierin wordt uiteraard gesproken over Jezus Christus. Hij was in het menselijke vlees door God de Vader verwekt, de enige die ooit zo is verwekt.

Ten tijde van deze verwekking en menselijke geboorte werd „het Woord” de Zoon van God.

De Vader in de hemel zei van Jezus: „Deze is mijn Zoon, de geliefde, in wie Ik mijn welbehagen heb” (Matth. 17:5). In gebed werd God door Jezus „Vader” genoemd — Vader en Zoon: een *gezinsrelatie*. Bij de opstanding tot het onsterfelijke GEESTELIJKE leven zal de Kerk met de opgestane en verheerlijkte Christus IN HET HUWELIJK

TREDEN (Ef. 5:25-28). Hier hebben wij dus een *gezinsrelatie*: vader, zoon, man en vrouw. En de vrouw zal zijn samengesteld uit de geboren kinderen van God.

God plant zich voort door de MENS. De mens heeft het allesovertreffende potentieel om te worden geboren in het heilige gezin van God!

Beseft u wat dit betekent? God bestaat uit onsterfelijke GEEST. De mens bestaat in dit leven net als de dieren uit VLEES — materie! God is evenwel VOLMAAKT KARAKTER! Het belangrijkste verschil tussen God en ieder ander levend wezen is de opperste intelligentie, gecombineerd met een heilig en rechtvaardig GEESTELIJK KARAKTER. Geen enkel dier bezit dit potentieel, maar het is het eigenlijke doel van de MENS. Natuurlijk bezit God eveneens de opperste, ALLES VERMOGENDE MACHT. Maar zonder het juiste karakter zou deze macht vernietigend en gevaarlijk zijn!

Wat is nu dit rechtvaardige geestelijke karakter?

Het is het vermogen in een afzonderlijk, onafhankelijk wezen te komen tot de kennis van goed en kwaad, en verder de zelfdiscipline te gebruiken het goede te wensen en ook te *doen*. En hoe bepaalt men wat goed is? Door middel van de geestelijke Wet van God!

Dit maakt het noodzakelijk dat iedere individuele mens een onafhankelijke eenheid vormt, die zelf zeggenschap heeft over zijn of haar wil — met keuzevrijheid (iemand die zijn eigen morele beslissingen kan nemen). Om KENNIS te vergaren, te redeneren, na te denken, plannen te maken, conclusies te trekken, iets te willen en te handelen is een VERSTAND nodig.

Onbezielde dingen hebben geen verstand, nemen geen besluiten en hebben geen karakter. Dieren bezitten een instinct, maar zij zijn zich niet van zichzelf bewust zoals een mens en nemen geen kennis op waarop ze abstracte redeneringen kunnen baseren. Dieren kunnen niet scheppen, zich niets afvragen, kunnen niet het besluit nemen zich al of niet aan een morele gedragscode te houden.

De mens wordt met een VERSTAND geboren. De mens moet onderwezen worden en dingen leren. Het menselijke verstand kan kennis opnemen en van daaruit beslissingen nemen, creatief denken, oordelen uitspreken en zelfdiscipline beoefenen. De mens bezit het vermogen om een rechtvaardig KARAK-

TER te ontwikkelen. Dit karakter ontstaat niet van het ene moment op het andere. Het ontwikkelt zich door ervaring, en ervaring vraagt TIJD.

Een baby wordt zonder enige kennis geboren, maar met het vermogen om die te verwerven en een rechtvaardig KARAKTER te ontwikkelen. De mens bezit het allerhoogste potentieel om de HEILIGE GEEST van God zelf te ontvangen, om de goddelijke natuur uit te stralen, om het VERSTAND in staat te stellen geopenbaarde geestelijke kennis te begrijpen!

Menselijke babies — die hulpeloos worden geboren — hebben de tedere zorg, het liefdevolle onderricht, de geduldige training en discipline en de warme genegenheid en liefde van een moeder en vader nodig. Zij hebben de warmte en bescherming en zekerheid van het familie- en gezinsleven nodig. En zij zijn van het hoogste belang — want zij zijn de potentiële *erfgenamen* van God!

Dieren hebben nooit een *gezins*-relatie gehad. Engelen hebben nooit in gezinsverband geleefd. De gezinsrelatie is een goddelijke relatie. En God heeft haar uitsluitend aan de MENS geschonken! Omdat de mens *in het Gezin van God* zal worden geboren.

Van alle levensvormen in de schepping van God is *alleen de mens* voor het HUWELIJK, voor het FAMILIE- en GEZINSLEVEN geschapen!

De mens bestaat nu uit materie. Toch vindt de SCHEPPING van God in de mens, en *in de mens alleen*, haar voortgang. De mens geeft zich door bekering over aan God en aanvaardt Christus, en kan zich in geest en levenshouding bekeren — hij kan de heilige Geest van God ontvangen. Zo worden de mensen verwekt als kinderen van God. Zij kunnen direct contact met God hebben en Hem VADER noemen! Zij worden in een relatie van VADER-EN-ZOON met God gebracht!

Geen enkel ander schepsel bezit deze mogelijkheid — zelfs de engelen niet! Engelen kunnen nooit uit God verwekt en GEBOREN worden! Iedere engel is een op zichzelf staande schepping. Geen enkele engel kan ooit deel uitmaken van het GODDELIJKE GEZIN of het KONINKRIJK VAN GOD!

God zei: „Immers, tot wie der engelen heeft Hij ooit gezegd: Mijn Zoon zijt gij; Ik heb U heden verwekt? En wederom: Ik zal Hem tot Vader zijn, en Hij zal Mij tot Zoon zijn” (Hebr. 1:5).

Dier noch engel noch enig ander wezen, met uitzondering van de MENS, kan letterlijk verwekt worden door een geestelijk voortplantingsproces en dan werkelijk worden GEBOREN in het heilige GEZIN VAN GOD!

Als hij is bekeerd door Jezus Christus, is de mens de erfgenaam van het Gezin van God. Hij is nu reeds een verwekt kind van God. Daarom heeft God de gezinsrelatie voor de mens ingesteld.

Voor een gezinsrelatie is een HUWELIJK nodig! Een huwelijk vereist trouw aan die huwelijksband! De Kerk van God is het LICHAAM dat wordt gevormd door de verwekte kinderen van God. En de Kerk als LICHAAM is de BRUID VAN CHRISTUS, die met Christus in het huwelijk zal treden bij de opstanding en zijn wederkomst!

De mens moet onderwezen worden. Het menselijk verstand kan kennis opnemen, creatief denken, oordelen en zelfdiscipline beoefenen.

De man-vrouw relatie en de gezinsrelatie zijn goddelijke relaties!

Omdat de mens op aarde werd geplaatst met het DOEL om verwekt en daarna GEBOREN te worden in het Gezin van God — dat is het KONINKRIJK VAN GOD — heeft de Eeuwige de MENS, en alleen de mens, deze GODDELIJKE relatie geschonken! Wat is het een fantastisch privilege om mens te zijn — om nu de huwelijksrelatie te ontvangen en met Christus te trouwen, en deel te worden van het Gezin van God!

De bruid

Er is nog een andere reden voor de instelling van het huwelijk. Het is bedoeld om ons iets te leren over — om ons voortdurend te herinneren aan — onze heilige relatie met Jezus Christus!

Het volgende is een essentiële lering: „Vrouwen, weest aan uw man onderdanig als aan de Here, want de man is het hoofd van zijn vrouw, evenals Christus het hoofd is zijner gemeente; Hij is het, die zijn lichaam in stand houdt. Welnu,

gelijk de gemeente onderdanig is aan Christus, zo ook de vrouw aan haar man, in alles. Mannen, hebt uw vrouw lief, evenals Christus zijn gemeente heeft liefgehad en Zich voor haar overgegeven heeft, om haar te heiligen, haar reinigende door het waterbad met het woord [als men gehoorzaam is aan het woord, wast dit onze zonden weg], en zo zelf de gemeente voor Zich te plaatsen, stralend [goddelijk], zonder vlek of rimpel of iets dergelijks, zó dat zij heilig is en onbesmet. Zo zijn ook de mannen verplicht hun vrouw lief te hebben als hun eigen lichaam... omdat wij leden zijn van zijn lichaam. Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zijn vrouw aanhangen, en die twee zullen tot één vlees zijn. Dit geheimenis is groot, doch ik spreek met het oog op Christus en op de gemeente” (Ef. 5:22-32).

Om deze reden — om dat toekomstige huwelijk van Christus en de Kerk — omdat de Kerk nu de verloofde van Christus is, zijn bruid — *om deze reden* heeft God voor de mens het huwelijk ingesteld! Maar niet voor de dieren! Niet voor de engelen!

Lees Openbaring 19:7 over de wederkomst van Christus: „... de bruiloft des Lams [Christus] is gekomen en zijn vrouw heeft zich gereedgemaakt.” Alleen zij die zich hebben gereedgemaakt met rechtvaardig karakter zullen dan voor Hem staan!

Het waarom van huwelijk en gezin

De relatie tussen man en vrouw en de gezinsrelatie zijn relaties van goddelijk niveau!

Mensen kunnen hun eigen morele beslissingen nemen. God zal nooit iemand tot bekering dwingen — om zijn eigen verwekte kind te worden. Toch heeft het werk van God hier beneden als doel dat God zich voort kan planten — om door Christus „vele zonen tot heerlijkheid te brengen” (Hebr. 2:10) in het heilige KONINKRIJK VAN GOD!

Omdat de mens op aarde is geplaatst met het doel te worden verwekt en geboren in het gezin van God, heeft de Eeuwige de mens deze goddelijke relaties geschonken — alleen de mens!

Wat is het een fantastisch privilege om de HUWELIJKS- en GEZINSrelatie te ontvangen, zodat wij gereed zullen zijn voor het geestelijke huwelijk met CHRISTUS en het goddelijke gezin tot in eeuwigheid in het KONINKRIJK VAN GOD! □

WETEN DE DODEN

wat de levenden doen?

Patrick A. Parnell

Is er hoop op leven na de dood?

„K^omt u snel, het is ernstig”, zei Chuck toen hij mijn kantoor binnenkwam. Ik had hem vaak geholpen allerlei moeilijkheden op te lossen met betrekking tot zijn familiebedrijf.

Maar deze ochtend was anders. Chuck kwam mijn kantoor binnen om me te vertellen over een ernstig probleem dat hij had, een probleem waar ik hem niet bij kon helpen. Ofschoon hij tot het type behoorde dat nooit van zijn leven een dag ziek was, had hij nu longkanker. De ziekte verspreidde zich door zijn gehele lichaam. Hij vertelde alles over een recent verblijf in het ziekenhuis en een reeks medische onderzoeken. Hij zou over enkele dagen weer naar het ziekenhuis terug moeten voor verder onderzoek, vertelde hij.

Chuck stierf twee weken later.

Vorige maand werden in onze stad Michael en Ricki, beiden pas 24 jaar, op slag gedood. Een sportwagen, die volgens het verslag door rood licht reed, met een snelheid van ongeveer 160 km per uur, botste op hun bestelwagen. Dit tragische ongeval liet hun zontjes Andrew, 5, en Scott, 3, als wees achter. „Waarom toch, het was zo zinloos”, was de droeve reactie van de grootouders van de twee jongens.

Voor Chuck en de beide onfortuinlijke jonge ouders is de dood een feit. De dood is natuurlijk in het leven van ons allen een realiteit, iets waar wij vroeg of laat voor komen te staan.

Iedereen is eindig

„Wij zijn allen eindig en we zullen allen eens sterven”, verklaart Jacob J. Javits, voormalig senator uit New York, praktizerend advocaat, officier en eens Procureur-Generaal. Hij lijdt aan een ongeneeslijke ziekte. „Iedereen is eindig,” concludeert hij in zijn artikel „Wanneer Zouden Doktoren Een Patiënt Moeten Laten Sterven?”, dat in augustus 1984 in *Discover* verscheen.

Passende gezondheidszorg, met inbegrip van een gezonde voeding en het vermijden van besmettelijke ziekten, kan het leven aanzienlijk verlengen. Maar het natuurlijke verouderingsproces staat niet stil. Veel technieken zoals plastische chirurgie, huidoprekking, het kwistig gebruik van cosmetica en haarverf kunnen een tijdlang voor een jeugdiger uiterlijk zorgen, maar dat is maar tijdelijk. Het proces van het ouder worden, dat tot een zekere dood leidt, gaat meedogenloos voort.

Alle technologie en wetenschappelijk onderzoek van de mens, tezamen met al het geld in de wereld, kan niet het feit veranderen dat mensen sterven! „Het is de mensen beschikt éénmaal te sterven” lezen we in de Bijbel (Hebr. 9:27).

Het verlangen om te weten

Bijna iedereen heeft een mening over de dood. Er zijn haast evenveel ideeën over de dood en wat daarna gebeurt als er mensen zijn om ze uit te spreken.

Een jongeman aan wie ik vroeg of hij geloofde in het leven na de dood, zei: „Ik geloof dat mijn diepste wezen

zal worden overgebracht naar verschillende bestaansniveaus naarmate ik de volmaaktheid nader.”

Op deze zelfde vraag was het snelle antwoord van een moeder uit Latijns-Amerika: „Natuurlijk is er een leven na de dood. In de hemel — wat zou anders de zin van het leven zijn?”

Een jonge neger van begin twintig gaf als commentaar: „Ik geloof niet dat er sprake is van leven na de dood omdat je niet werkelijk sterft — je lichaam sterft, maar je ziel leeft voort.”

Een andere man zei weer: „Ik geloof in een geestelijk leven na de dood en dat je een ziel hebt die naar een hiernamaals gaat. Maar ik weet niet waar het hiernamaals is.”

Waarom zijn er zoveel verschillende en variërende meningen over zo'n belangrijke vraag? Waar is de bron die een duidelijk antwoord kan geven op wat er werkelijk na de dood gebeurt?

Wordt het geen tijd dat wij ten aanzien van deze levenskwestie de waarheid kennen? Er is maar één bron die ons kan helpen de waarheid te ontdekken over wat er na de dood gebeurt. Die bron is de openbaring van de Schepper aan de mens van de basiskennis zonder welke wij niet kunnen weten waarom wij hier zijn of waar wij heen gaan. Die openbaring van geestelijke kennis noemen wij de Bijbel.

Waarom de waarheid

Zonder geopenbaarde waarheid kunnen wij niet weten wat de mens is of waarom wij mensen hier op aarde zijn.

Wist u dat de mens een ziel *is*?

De Bijbel openbaart duidelijk dat de mens een levende ziel is: „En de Heere God had den mens geformeerd uit het stof der aarde, en in zijn neusgaten geblazen den adem des levens; also werd de mens tot een levende ziel” (Gen. 2:7; *Statenvertaling*). Let wel, de mens werd „tot een levende *ziel*”.

Nergens zegt de Bijbel dat de mens een ziel in zich *heeft*. De Bijbel openbaart dat de mens een ziel *is*. Het hebreeuwse woord voor „ziel” is *nefesj*. Dit woord wordt ook gebruikt voor lagere levensvormen: viervoetige dieren en kruipende wezens. Zelfs wordt het gebruikt om een dood lichaam aan te geven — een dode *nefesj* of ziel.

De Bijbel zegt dat een ziel kan sterven! Lees Ezechiël 18:4, 20: „De ziel die zondigt, die zal sterven.” Er wordt niet gezegd „leven na de dood”, maar „sterven”. De mens is een ziel. De mens zondigt. En dus sterft een mens, een levende ziel.

Het denkbeeld van een onsterfelijke ziel is niet aan de Bijbel ontleend. Het is afkomstig uit het oude Egypte en Babylonië en werd in de filosofie vastgelegd door het Griekse denken en vooral door Plato.

Let op wat de *Jewish Encyclopedia* zegt: „Het geloof dat de ziel na de ontbinding van het lichaam blijft voortbestaan is . . . speculatie . . . en wordt nergens met zoveel woorden in de Heilige Schrift geleerd . . . Het geloof in de onsterfelijkheid van de ziel kwam tot de Joden door het contact met het Griekse denken en hoofdzakelijk door de filosofie van Plato, de voornaamste vertolker ervan, die ertoe kwam door de Orfische en Eleusinische mysteriën, waarin Babylonische en Egyptische opvattingen op een zonderlinge manier waren vermengd” („Immortality of the Soul”, deel VI, pp. 564-566).

Dood is dood!

De Bijbel leert duidelijk dat u wanneer u sterft werkelijk dood bent. Volgens de Bijbel horen de doden niets, zien zij niets, denken zij niets en weten zij niets. Zij zijn zich absoluut van niets bewust: „De levenden weten tenminste dat zij sterven moeten, maar de doden weten niets; zij hebben geen loon meer te wachten, zelfs hun nagedachtenis is vergeten. Zowel hun liefde als hun haat en naijver zijn . . . vergaan” (Pred. 9:5-6).

De bijbelse boodschap is duidelijk op

dit punt. Er is geen twijfel aan: dood is dood. De apostel Paulus schreef: „Want het loon, dat de zonde geeft, is de dood” (Rom. 6:23). De dood is per definitie de afwezigheid van leven, niet slechts een van God gescheiden zijn.

De Bijbel waarschuwt ons zelfs om het beste van ons leven te maken terwijl we daar nog de gelegenheid voor hebben: „Al wat uw hand vindt om naar uw vermogen te doen, doe dat, want er is geen werk of overleg of kennis of wijsheid in het dodenrijk, waarheen gij gaat” (Pred. 9:10).

Duidelijker kan het niet. Maar hoe zit het met degenen die willen vasthouden aan het door hen gekoester-

Alle technologie en wetenschappelijk onderzoek van de mens, tezamen met al het geld in de wereld, kan niet het feit veranderen dat mensen sterven!

de geloof van een ten hemel varen na de dood, als men goed heeft geleefd, of een verzinken in de hel, als dit niet het geval is geweest? Het antwoord van de apostel Petrus is: Als iemand het verdiende naar de hemel te gaan, zou dat zeker iemand zijn naar Gods hart, nietwaar? David was zo iemand (Hand. 13:22). Maar Petrus werd door God geïnspireerd om te zeggen dat David „èn gestorven èn begraven is, en zijn graf is bij ons tot op deze dag” (Hand. 2:29), en: „David is niet opgevaren naar de hemelen” (Hand. 2:34).

Jezus zelf zei ook dat „niemand is opgevaren naar de hemel”, waar Gods troon is (Joh. 3:13).

Zullen we allen opnieuw leven?

Er zit evenwel meer aan dit leven vast dan alleen leven voor het *heden* zoals de agnosticus. De Grote God zette mensen hier op deze aarde met het oog op een fantastisch, eeuwig doel, waarvan de door mensen uitgedachte religies van deze aarde geen weet hebben.

Wij zijn op deze aarde om een geweldige reden. Deze sluit het ant-

woord in op de vraag waarom wij mensen sterfelijk werden gemaakt en het hele scala van ontroeringen, problemen of goede tijden van het menselijk leven doormaken.

Als zijn we wanneer wij sterven dood, wij zullen dat niet altijd blijven. De doden in hun graven zullen herleven! Lees wat Jezus zegt: „Verwondert u hierover niet, want de ure komt, dat allen, die in de graven zijn, naar zijn stem zullen horen, en zij zullen uitgaan, wie het goede gedaan hebben, tot de opstanding ten leven, wie het kwade bedreven hebben, tot de opstanding ten oordeel” (Joh. 5:28-29).

Voor ons gedrag in dit leven moeten wij verantwoording afleggen! Iedere mens die ooit geleefd heeft zal uiteindelijk rekenschap afleggen en aanwezig zijn in een opstanding! Er worden drie verschillende opstandingen in de Bijbel geopenbaard.

De eerste opstanding

De eerste opstanding zal plaatsvinden als God Jezus Christus zendt om Gods regering over de hele aarde te herstellen. Dit gebeuren wordt beschreven in 1 Thessalonicenzen 4:16: „Want de Here zelf zal op een teken, bij het roepen van een aartsengel en bij het geklank ener bazuin Gods, nederdalen van de hemel, en zij, die in Christus gestorven zijn, zullen het eerst opstaan.”

„Dit is de eerste opstanding” (Openb. 20:5, laatste zin). „Zalig en heilig is hij, die deel heeft aan de eerste opstanding”, zegt God, „over hen heeft de tweede dood geen macht” (Openb. 20:6). Hetgeen zeggen wil dat degenen die deel hebben aan de eerste opstanding nooit meer zullen sterven. Zij worden uit de dood opgewekt als onsterfelijke, geestelijke wezens.

Zij die aan deze eerste opstanding deel zullen hebben worden in Openbaring 14:12 beschreven: „. . . zij, die de geboden Gods bewaren en het geloof van Jezus” (*Statenvert.*). Zij zijn gering in aantal. Waarom? Omdat de meeste mensen doen wat zij denken dat goed is. Zij doen niet wat God zegt dat goed is. Zij houden Gods Tien Geboden niet!

Wie opgewekt wordt als God zijn regering over deze aarde herstelt, zal nooit meer met de dood worden geconfronteerd. Hij zal uit zijn graf opstaan als een onsterfelijke *zoon* van
(Zie verder pagina 18)

INTERNATIONALE INFORMATIE

Goed nieuws voor zwart-Afrika

Dit artikel is speciaal bestemd voor onze lezers in zwart-Afrika. Wij vinden dat u wel wat goed nieuws kunt gebruiken.

Wij realiseren ons dat de meeste lezers van *The PLAIN TRUTH/De ECHTE WAARHEID* in de ontwikkelde, meer welvarende delen van de wereld leven. Zij dienen eraan te worden herinnerd dat hun beschaving op een ramp afstevent. Zij dienen te worden gewaarschuwd voor de moeilijke tijden die in het verschiet liggen.

Maar onze lezers in zwart-Afrika hoef je dat niet te vertellen.

Zij hebben nu al te kampen met moeilijke tijden. Armoede is voor hen een dagelijkse werkelijkheid geworden. De dreiging van een hongersnood hangt voortdurend boven de horizon. Het is niet nodig Afrikaanse lezers te vertellen dat ze te lijden hebben van de „droogte van de eeuw”. Elke gang naar de markt herinnert hen eraan dat zelfs het basisvoedsel schaars en duur wordt, en dat kleine luxeartikelen voor altijd buiten hun bereik zijn geraakt. Zij weten dat hun werelddeel geteisterd wordt door burgertwisten en revoluties, en dat zelfs de meest goedwillende leiders binnen hun gelederen een voortdurend gevecht moeten leveren tegen onbekwaamheid en corruptie.

Zij weten — mogelijk uit eigen ervaring — dat er een grote kans bestaat dat hun kinderen hun eerste jaar niet zullen overleven, en dat zij die wel overleven een onzekere toekomst tegemoet gaan met werkloosheid, analfabetisme en armoede.

Het slechte nieuws van morgen voor de welvarende wereld is de werkelijkheid in een groot deel van het Afrika van heden. Voor veel van onze Afrikaanse lezers is het leven al een grimmige worsteling om het naakte bestaan ge-

worden. Zij hebben behoefte aan een beetje goed nieuws.

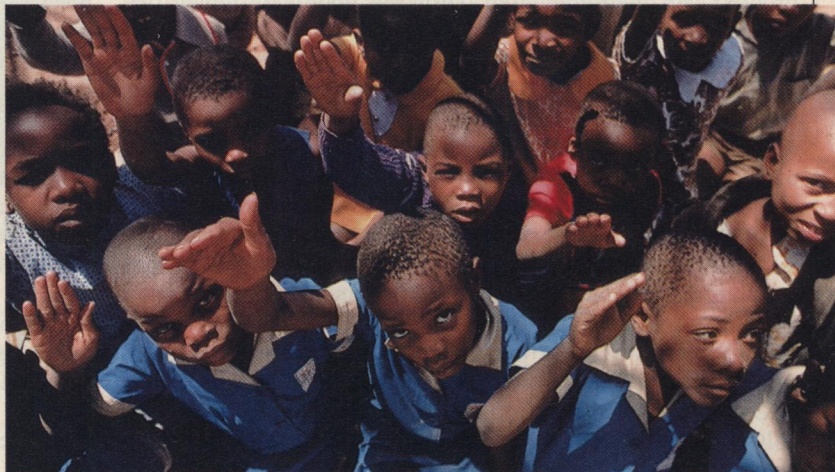
Trouwe lezers in de hele wereld weten dat een van de fundamentele doeleinden van *De ECHTE WAARHEID* bestaat uit de verkondiging van het herstel van Gods regering op deze aarde. Dit herstel zal geschieden door Jezus Christus die de mensheid een duizendjarig tijdperk van vrede zal binnenleiden dat wel als het millennium wordt aangeduid. Voor onze Afrikaanse lezers betekent dit dat zij nog tijdens hun leven de oplossing zullen beginnen te zien voor de tragische problemen van hun continent.

God heeft in de Bijbel zijn plannen voor de toekomst geopenbaard. Die plannen zullen van grote invloed zijn op Afrika. De barrières die de vooruitgang hebben belemmerd en die het Afrikaanse volk belet hebben zijn dromen in vervulling te zien gaan, zullen voor altijd worden opgeruimd.

Een nieuw Afrika

In de negentiende eeuw werd Afrika onder de Europese grootmachten verdeeld. De in Londen, Parijs, Brussel of Berlijn op een kaart getrokken lijnen werden nationale grenzen. Er werd geen aandacht besteed aan de gevolgen die dit voor de plaatselijke bevolking zou hebben.

Zo werd bijvoorbeeld een Oostafrikaanse stam gesplitst omdat het zo leuk zou zijn als zowel de Duitse keizer als ko-

Typische openluchtschoolklas te Serowe, ten noorden van Botswana's hoofdstad Gaborone.

ningin Victoria in hun Afrikaanse domeinen elk over een eigen, met sneeuw bedekte bergtop zouden beschikken.

Toen de zwarte Afrikaanse staten hun onafhankelijkheid verkregen, erfden zij de grenzen die de oude koloniale mogendheden voor hen vastgesteld hadden. Volken met dezelfde cultuur en taal werden gescheiden, terwijl oude rivalen op één hoop werden geveegd. Hele koloniën en landstroken werden tot onafhankelijke staten gebombardeerd,

zonder dat men rekening hield met de natuurlijke hulpbronnen, verkeersverbindingen of natuurlijke grenzen.

De reisgidsen van bepaalde Afrikaanse landen houden de bezoeker tegenwoordig voor dat „een groot deel van het land uit onbruikbare woestijngrond bestaat”. Nauwelijks een aansporing om er een bezoek te brengen — en een drama voor hen die er moeten wonen.

Ontwikkelde Afrikanen, ook al zijn ze nog zo nationalistisch, erkennen tegenwoordig dat deze problemen een welhaast onoverkomelijke barrière vormen om tot de opbouw van naties te komen. Maar daar zal verandering in komen.

Wanneer de Messias, Jezus Christus, wederkeert, zal Hij een proces in gang zetten dat de Bijbel aanduidt als „de wederoprichting aller dingen” (Hand. 3:21). Een belangrijk aspect van dit herstel zal de wederinvoering zijn van eerlijke en rechtvaardige nationale grenzen voor alle volken ter wereld. Hoewel velen dit feit al lang uit het oog hebben verloren, is het God die „uit één bloede het ganse geslacht der mensen gemaakt [heeft] . . . bescheiden hebbende de tijden te voren geordineerd, en de bepalingen van hun woning” (Hand. 17:26; *Statenvert.*).

God weet wat het beste voor de wereld is. Hij zal de wereldkaart opnieuw tekenen, en de belangen van alle volken waarborgen. Dat kan inhouden dat er het een en ander gewijzigd moet worden, — maar geen enkele natie zal er op achteruitgaan en geen enkel volk zal veroordeeld worden tot een voortbestaan in stroken „waardeloze woestijngrond”.

Het paradijs hersteld

Er zullen trouwens geen waardeloze woestijnen meer bestaan. Grote delen van de Afrikaanse woestijnen zijn het produkt van mensenhanden, verwoest door hele generaties van onwetendheid en wanbeheer.

Potentieel is Afrika een vruchtbaar continent. Niemand had daar ooit van honger hoeven omkomen. Maar miljoenen hectaren produktief land zijn er verwoest door erosie, totaal uitgeput of zo vergeven van insecten en parasieten dat mens noch dier er meer kan leven. Ook hierin zal verandering komen.

Lees slechts wat Gods plannen met onze huidige waardeloze woestijnen zijn: „. . . in de woestijn zullen wateren ontspringen en beken in de steppe, en het gloeiende zand zal tot een plas worden en het dorstige land tot waterbronnen; waar de jakhalzen verblijven en legeren, zal gras met riet en biezen zijn” (Jes. 35:6-7).

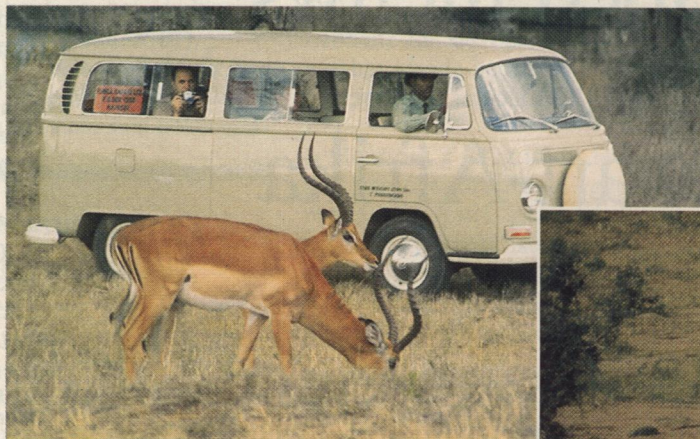
Dat zal zich natuurlijk niet van de ene dag op de andere voltrekken. Het zal veel hard werk en zorgvuldige planning vergen om alle schade te herstellen die door generaties lang misbruik is aangericht. Maar geleid door de vaste en rechtvaardige hand van Gods koninkrijk zullen de plaatselijke leiders in staat worden gesteld deze nu waardeloze woestijnen om te vormen tot bijzonder aantrekkelijke gebieden.

Een aantal van de spectaculairste voorbeelden van Gods scheppende handwerk vindt men juist in Afrika — adembenemende landschappen, magnifieke meren en rivieren en een schitterend assortiment zoogdieren, vogels en alle mogelijke andere soorten in het wild levende dieren.

Maar zelfs die dieren worden in onze tegenwoordige

ellendige wereld bedreigd. Sommige van de meest majestueuze van Gods schepselen zijn tot bedreigde soorten geworden, die alleen door zorgvuldige bescherming in wildreservaten voor uitroeijing kunnen worden behoed.

Maar in de komende restauratie zal Gods magnifieke Afrikaanse schepping weer tot grote bloei komen. Olifanten, leeuwen, luipaarden en rinocerossen zullen weer hun plaats in het landschap vinden. Exotische vogels zullen het luchtruim vullen, en de meren en rivieren zullen wemelen van de vis. In dat duizendjarig rijk zullen de wilde dieren hun angst en hun vijandschap jegens de mens verliezen (Jes. 11:6-9). Wat een

heerlijk oord zal Afrika dan zijn — een toonbeeld van Gods handwerk in de natuur.

Schatkamer

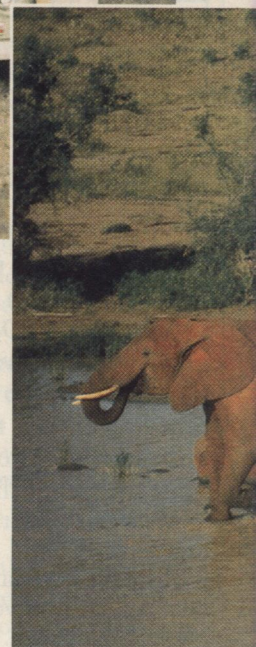
Maar het nieuwe Afrika zal niet alleen maar een toeristische attractie zijn. God heeft dit continent ook gezegend met een overvloed aan minerale hulpbronnen en grote landbouwkundige mogelijkheden. Op het ogenblik ligt de economie van vele landen van Afrika totaal in duigen, en is het industriële potentieel ineengestort. In het duizendjarig rijk zal ook daarin verandering komen. En de hele wereld zal voordeel trekken uit de opslagplaats van Afrika's schatten.

Maar voor het zover is zal er een nieuwe economische orde moeten komen die voor altijd de kloof zal moeten overbruggen die zich tussen de rijke en de arme landen geopend heeft. Het is zeker niet juist van de derde wereld om met de vinger naar de ontwikkelde landen te wijzen en te zeggen, „Het is *allemaal* jullie schuld” — maar *gedeeltelijk* is het wel zo.

Iets is er volslagen mis met de manier waarop deze zelfzuchtige wereld zaken doet. Sommige landen zitten zo diep in de schulden dat ze niet eens de interest op hun leningen kunnen betalen.

De leiders van de Derde Wereld hebben opgeroepen tot een herverdeling van de welvaart. De rijkere landen verzetten zich daartegen, in de overtuiging dat dit in de huidige omstandigheden zou neerkomen op een herverdeling van armoede. Zij leven weliswaar mee met de misère van de Derde Wereld, maar zij hebben hun eigen problemen.

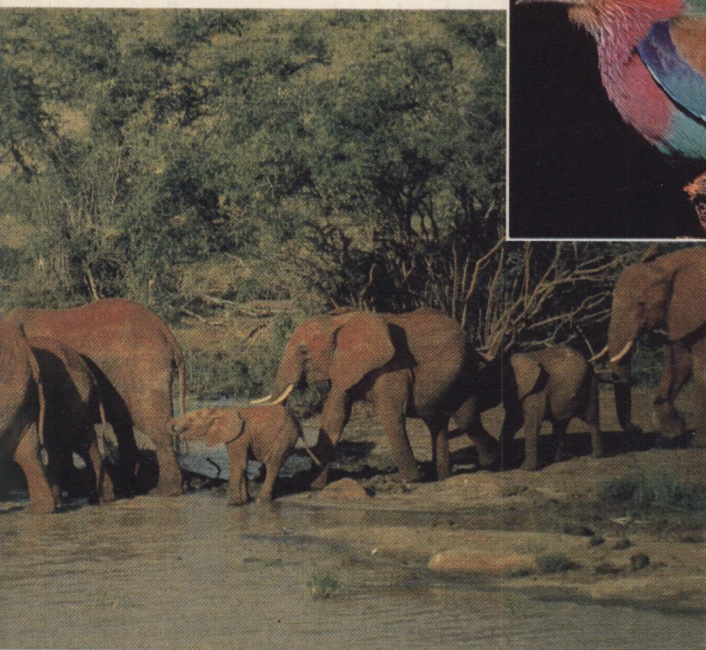
Het huidige stelsel van de wereldeconomie dat geba-

seerd is op hebzucht, naijver en zelfzucht, zal zoals geprofeetd ineensstorten. Het zal worden vervangen door een nieuwe economie, die ervoor zal zorgen dat iedereen een rechtvaardig loon ontvangt, dat niets en niemand zal worden uitgebuit en dat alle verbruiksartikelen redelijk geprijsd zullen zijn. Onder Gods heerschappij zal elke werker „zijn loon waard” zijn.

Wanneer alle landen eenmaal de zegen zullen ondervinden van een capabele, stabiele regering, zullen de prijzen zich stabiliseren, zodat de landen in staat zullen zijn betrouwbare plannen op te stellen voor hun economie.

Er zal in de wereld van morgen gemakkelijk al het nodige verkrijgbaar zijn om de ontwikkeling te stimuleren — maar zonder dat er oneerlijke voorwaarden aan verbonden zijn. De hulp zal deskundig worden toebedeeld en op werkelijke behoeften gebaseerd zijn. In een economisch systeem dat op liefde en samenwerking is gebaseerd, zullen de

Een impala-paartje in een wildreservaat in Tanzania (links); olifanten die een rivier in het reservaat oversteken (midden); zangvogeltje in Botswana (rechts).

naties elkaar helpen omdat ze dat *willen* — niet omdat ze bang zijn invloed te verliezen aan een rivaliserende mogendheid.

Het menselijk potentieel

Afrika's belangrijkste hulpbron is zijn bevolking. Die is in het verleden veel te laag aangeslagen. De afgelopen eeuwen werd deze regio beschouwd als een reservoir voor goedkope arbeidskrachten en slaven. Vervolgens werd het voor elk van de koloniale mogendheden een groeve, een mijn en een plantage.

Dit was geen onverdeelde zegen. De Europeanen brachten hun koloniën enkele voordelen van de moderne beschaving, maar ze bereidden ze droevig slecht voor op een zelfstandig bestaan als natie. Men zou kunnen aanvoeren dat Afrikaanse naties zich de problemen

dikwijls zelf op de hals haalden door onafhankelijkheid te eisen terwijl ze er nog niet rijp voor waren. Hoe dat zij, veel van die nieuwe landen balanceren nu op het randje van een ineensstorting. Is het een wonder dat sommige Afrikaanse volkeren nu het vertrouwen in eigen kunnen begonnen te verliezen?

„Wat mankeert ons toch”, vroeg een Afrikaan mij eens. „Waarom maken wij er altijd een potje van?” Het antwoord luidt natuurlijk dat de hele wereld verkeerd leeft, maar dat de Afrikanen het nu eenmaal het hardst te verduren hebben gekregen. Soms kwam dat door hebzucht en onnadenkendheid van buitenstaanders. Soms hadden ze het aan zichzelf te wijten. En vergeet nooit dat dit een wereld is die door Satan de duivel is verleid en gegijzeld. Hij haat het volk van Afrika, zoals hij nu eenmaal alle mensen die naar Gods beeld geschapen zijn haat.

Onder de liefhebbende en tactvolle regering van Jezus Christus zullen de Afrikanen hun zelfvertrouwen en zelfrespect herwinnen. Dit is voor sommigen wellicht moeilijk te aanvaarden, want in de Derde Wereld zijn velen erg teleurgesteld in het christendom (of liever in wat hun als „christendom” is onderwezen).

Wijlen de Kenyanse leider Jomo Kenyatta merkte eens op: „Toen de blanke verscheen had hij de Bijbel en wij hadden het land. Hij leerde ons bidden met gesloten ogen. Toen wij ze openden hadden wij de Bijbel en had hij het land.” Helaas schuilt er veel waarheid in die uitspraak. „De verbreiding van het evangelie” is vaak de wig geweest waarmee men de weg opende naar latere hebzucht en naar de uitbuiting van zwakkere bevolkingen, niet alleen in Afrika, maar rond de hele wereld.

In het begin zullen er mensen zijn die moeite hebben vertrouwen te stellen in de door God aangestelde heerser Jezus Christus. Maar wanneer ze zien dat Hij hen een nieuw tijdperk van vrede en welvaart binnenleidt, zullen ze gauw van mening veranderen (Matth. 12:21).

Herstel van een continent

Wat een verschil zal een millennium van stabiel gezag maken! Nooit meer zullen Afrikaanse vaders hun zonen moeten zien opgroeien zonder onderwijs en zonder kansen. Nooit meer zullen Afrikaanse moeders hulpeloos toezien terwijl hun baby's ziek worden of verhongeren. Alle kinderen zullen opgroeien tot een sterke en stoere volwassenheid, met stralende ogen en met een geest die vervuld is van ideeën, klaar om een succesvol leven te beginnen dat hun ouders en hun land tot eer zal strekken.

Ik zou zo kunnen doorgaan, want de Bijbel geeft nog veel meer details van Gods nieuwe maatschappij. Zo is er een plan om alle mensen te verenigen door middel van één gemeenschappelijke taal. En om een herverdeling van het land tot stand te brengen, waardoor voor goed een einde zal komen aan de wanhoop van de armen die geen land bezitten.

Dan is er de verzekering dat oorlog en legers buiten de wet zullen worden gesteld, en dat de wapens der vernietiging voor vreedzame doeleinden zullen worden aangewend. Zelfs is er een fantastisch plan dat in een later stadium het leven zal hergeven aan de miljoenen

(Zie verder pagina 28)

DODEN

(Vervolg van pagina 14)

God. Hij zal van de sterfelijkheid van vlees en bloed overgaan in het eeuwige geestelijke leven. Tot deze groep behoren de mensen die in dit leven God hebben geloofd en de belofte van een eeuwig leven hebben ontvangen door de heilige Geest, die deel doet hebben aan de goddelijke natuur (2 Petr. 1:4) en bij berouwvolle mensen het zaad van het eeuwige leven inplant (1 Petr. 1:23).

En wat gebeurt er met de talloze mensen die God nooit werkelijk hebben gekend, noch de Bijbel, en die geen besef hebben gehad van de noodzaak om de in de Bijbel geopenbaarde leer van God te gehoorzamen? Hoe zit het met de honderden miljoenen mensen die in wereldstreken wonen waar de toegang tot de Bijbel en kennis van de ware God onmogelijk is? De mensen die bewust worden afgehouden van de kennis van God in deze atheïstische, en bedrogen wereld? God is rechtvaardig. Hij zal hun de gelegenheid geven om ten volle te leven in een tweede opstanding.

Waarom de tweede opstanding?

God is barmhartig. Hij is vol onzelfzuchtige liefde en zorgzaamheid. Zijn grote plan omvat aan ieder mens die ooit heeft geleefd en ooit zal leven gelegenheid te geven het eeuwige leven te verkrijgen. Van de honderden miljoenen mensen die eens hebben geleefd, maar God nooit hebben leren kennen, en nooit de gelegenheid hebben gehad zijn leefwijze te begrijpen en te kiezen, zullen de ogen worden geopend! Zij zullen tijd krijgen om opnieuw te leven in de tweede opstanding, duizend jaar nadat Gods regering op deze aarde is hersteld. Eens, en dit kan eerder zijn dan u denkt, zullen de mensen leren Gods leefwijze te volgen, gedurende duizend jaar; zij die in het verleden leefden en gestorven zijn, zullen hun eerste gelegenheid om Gods weg te begrijpen in de tweede opstanding krijgen. Honderd jaar lang zullen zij de weg van God vergelijken met de weg van de mens die zij in hun eerste leven hebben gevolgd.

Het betreft hier degenen die in Openbaring 20:5 „de overige doden” worden genoemd: „De overige doden werden niet weder levend, voordat de duizend jaren voleindigd waren.” Iedereen die nu leeft zonder de ware geopenbaarde kennis van God, of die ooit geleefd heeft en zonder die kennis

gestorven is, zal een tijd krijgen om te oordelen, waarin hij de leefwijze die God in de Bijbel openbaart kan aanvaarden of verwerpen.

Let eens op Johannes' beschrijving van de tweede opstanding in Openbaring 20:12: „En ik zag de doden, de groten en de kleinen, staande voor de troon, en er werden boeken geopend. En nog een ander boek werd geopend, het boek des levens; en de doden werden geoordeeld op grond van hetgeen in de boeken geschreven stond, naar hun werken.”

Er zou geen boek des levens geopend behoeven te worden als er geen mensen waren om het eeuwige leven te

Die openbaring van geestelijke kennis noemen wij de Bijbel. Er is maar één bron die ons kan helpen de waarheid te ontdekken over wat er na de dood gebeurt.

ontvangen. Er zal een tijd komen dat de mensheid, dan weer tot sterfelijk leven gekomen, in haar geheel God zal kennen en zijn heilige Geest zal krijgen aangeboden. Gods Geest verleent sterfelijke mensen, die opnieuw in het vlees leven, een nieuw, geestelijk leven. Lees hiervoor Ezechiël 37:11-14.

De derde opstanding

Tragisch genoeg zullen er enkele mensen zijn die God en zijn leefwijze willens en wetens verwerpen. Dezen zullen in een derde opstanding aanwezig zijn om uiteindelijk beoordeeld en veroordeeld te worden.

Nogmaals, God is barmhartig. God zal genadig en snel diegenen verwijderren die zichzelf door hun leefwijze ongelukkig hebben gemaakt. Al degenen die Gods manier van leven — die voor ons welzijn is en vreugde, geluk en overvloed brengt — versmaden, zullen de eeuwige dood ondergaan. Deze wordt de tweede dood genoemd, waaruit men nooit meer zal opstaan: „En de zee gaf de doden, die in haar waren, en de dood en het dodenrijk

gaven de doden, die in hen waren, en zij werden geoordeeld, een ieder naar zijn werken. En de dood en het dodenrijk werden in de poel des vuurs geworpen. Dat is de tweede dood: de poel des vuurs. En wanneer iemand niet bevonden werd geschreven te zijn in het boek des levens [ten tijde van de tweede opstanding] 'werd hij geworpen in de poel des vuurs' (Openb. 20:13-15). Zij „zullen as worden” (Mal. 4:3; *Statenvert.*), geen onsterfelijke zielen die gekweld worden door vuur en wormen en door de duivel.

De boodschap moet voor iedereen duidelijk zijn. Het is tijd om na te denken en uzelf af te vragen „Waar sta ik met betrekking tot God?”

Ieder van ons zal aan God persoonlijk rekenschap moeten afleggen voor wat hij in dit leven doet. Wij zullen ons, elk afzonderlijk, moeten verantwoorden voor onze daden: „Want wij zullen allen gesteld worden voor de rechterstoel Gods. Want er staat geschreven: Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Here: voor Mij zal alle knie zich buigen, en alle tong zal God loven. Zo zal dan een ieder onzer voor zichzelf rekenschap geven aan God” (Rom. 14:10-12).

Ieder van ons heeft fouten gemaakt. Wij hebben allen gezondigd en God teleurgesteld: „Want allen hebben gezondigd en derven de heerlijkheid Gods” (Rom. 3:23). Ons zondepatroon, het schenden van Gods geboden, kunnen we doorbreken. We kunnen een begin maken met het gehoorzamen aan Gods wet, de weg naar vrede en innerlijk geluk, en uiteindelijk naar het eeuwige leven. „Indien gij het leven wilt binnengaan,” heeft Jezus gezegd, „onderhoud de geboden” (Matth. 19:17).

Als u daartoe bereid bent, als u oprecht God zoekt en u afkeert van een leven dat tegen God en zijn geopenbaarde leer in de Bijbel ingaat, zal God met u en in u werken, en u gelegenheid geven tot de mensen van de eerste opstanding, die spoedig zal plaatsvinden, te behoren. „Komt toch en laat ons tezamen richten, zegt de Here; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol. Als gij gewillig zijt en luistert...” (Jes. 1:18-19).

Vat deze geopenbaarde kennis ernstig op. Zoek Gods weg ten leven zolang God u daar tijd voor geeft. □

De vroege kinderjaren: voorbereiding op het leven

We hebben het gehad over het belang van het gezin, over gezonde kinderen en over goed ouderschap. In deze aflevering zullen we het hebben over de vroege kindertijd.

Opvoeden begint bij dat prachtige moment waarop u uw baby voor het eerst in uw armen houdt. Op dat moment begint het opvoedkundige proces dat het kind zal vormen tot wat het in het latere leven zal worden.

Vergis u niet — de eerste maanden en jaren zijn het belangrijkste in het leiden en opvoeden van kinderen. In deze aflevering leest u hoe u het beste maakt van deze cruciale periode.

Spreek tegen uw kind

Spreek vanaf de geboorte tegen uw kind. Vermijd zoveel mogelijk babypraat. Spreek duidelijk. Praat tegen het kind tijdens het knuffelen, het baden, het aankleden, het verschonen. Het is belangrijk voor de ontwikkeling van uw kind dat het het geluid van uw stem hoort en de taal die u spreekt.

Verder is het belangrijk dat u van tijd tot tijd de wieg verplaatst wanneer de baby verschillen begint waar te nemen bij het zien en horen. Het kind raakt dan vertrouwd met verschillende kleuren en vormen.

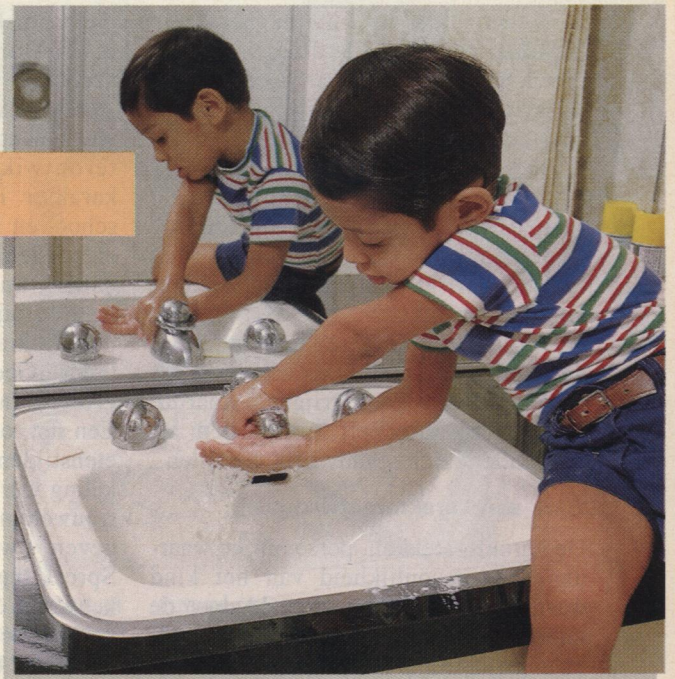
Tegen de tijd dat uw kind acht à negen maanden oud is, zult u merken dat het enig begrip krijgt van wat u zegt. Moedig dit sprankje begrip aan! Gebruik zorgvuldig gekozen woorden en zinnen — maar spreek normaal.

Gebruik geen babytaal. Dat moet later alleen maar afgeleerd worden. Onthoud dat een kind zal terugvallen op wat het in de vroegste periode heeft geleerd; en verkeerd taalgebruik dat u het eventueel heeft bijgebracht zal later bovenkomen — waardoor het kind zich gegeneerd zal voelen tegenover klasgenootjes.

Houd uw eigen gram-

om ook geen taal te gebruiken die boven het begripsniveau van het kind uitgaat. Als u dit doet, zal het kind niet meer opletten en kunnen later op school concentratieproblemen ontstaan.

Kinderen moeten thuis hygiëne leren.

matica op peil. U bent de eerste onderwijzer van het kind en brengt de taal over waarmee uw kind denkt en zijn of haar ideeën tot uitdrukking brengt. U zult die taal zo volledig en goed mogelijk willen bijbrengen.

Aan de andere kant is het verstandig

Moedig belangstelling aan

Zet uw baby niet te lang achtereen in de box. Dat is misschien wel gemakkelijk, maar het kan zijn of haar nieuwsgierigheid en belangstelling nadelig beïnvloeden — en nieuwsgie-

righeid is onontbeerlijk in elk leerproces.

Wanneer uw kind rondkruipt, leert het door contact met de omgeving. Spieren en coördinatie worden ontwikkeld. Gecoördineerde bewegingen in de eerste levensfase spelen een cruciale rol

hun kind iets te leren. Jonge kinderen zullen hun ouders onvoorwaardelijk geloven. En zij hebben een sterk verlangen om ouders te behagen die oprecht geïnteresseerd zijn in hun leven en enthousiast zijn over hun prestaties.

Kinderen moeten bij u in de buurt mogen spelen wanneer u aan het werk bent, zelfs als dit tot onderbrekingen leidt.

Ouders moeten hun kind leren geven en delen. Het kind mag geen speelgoed afpakken van anderen. Het moet leren om

in de ontwikkeling van de hersenen.

Houd gevaarlijke dingen buiten bereik van het kind, maar wees ook niet al te beschermend. Kleine ongelukjes kunnen geen kwaad.

Op bepaalde gebieden moeten voor het welzijn van het kind grenzen gesteld worden. Zeg niet voortdurend „nee”, maar stel vaste grenzen om al op vroege leeftijd zelfdiscipline bij het kind te ontwikkelen.

Onthoud dat kinderen hun ouders op de proef zullen stellen en zo ver zullen gaan als ze de kans krijgen. Maar ze zullen ook autoriteit aanvaarden als hun ouders zich standvastig opstellen.

Werk aan karakterontwikkeling

De karaktertrekken, persoonlijke waarden en persoonlijkheid van het kind worden in hoge mate bepaald door de huiselijke omgeving. Ouders zijn de belangrijkste leermeesters — of zouden dit moeten zijn! Vaak wordt echter de karakterontwikkeling overgelaten aan de school, in de hoop dat onderwijzers het kind de discipline en het respect kunnen leren die de ouders het niet konden bijbrengen.

Ouders moeten zich realiseren dat zij in een unieke positie verkeren om

niets te pakken dat niet van hem of haar is. Het mag ook geen onwaarheden vertellen.

Het ouderlijk voorbeeld is het allerbelangrijkste element in de karakterontwikkeling van het kind. En karakter is de sleutel tot succes op school en in het latere leven. Karakter en goede studiegewoonten zijn wat alle ouders hun kinderen thuis als eerste moeten bijbrengen.

Een kind moet orde en regelmaat leren. Geen enkel kind hoort op te groeien in een chaotisch huishouden. Een net, ordelijk huishouden met vaste etenstijden zal bijdragen tot de ontwikkeling van orde, vertrouwen en zelfvertrouwen in een kind. *Prijzende woorden* geven uw kinderen zelfvertrouwen. Spreek tegenover anderen niet laatdunkend over de tekortkomingen en innerlijke gevoelens van uw kinderen. Als een kind weet dat wat het vanuit zijn of haar hart aan u onthult aan anderen wordt doorverteld, zal het kind zich voor u afsluiten. Leg niet de basis voor een generatiekloof. Begin nu al aan loyaliteit binnen het gezin te bouwen.

Gezamenlijke bezigheden — dit hoeven echt geen dure bezigheden te zijn — vormen de tastbare persoonlijke

ervaringen die ouders en kind tot elkaar brengen. Zulke gedeelde ervaringen zullen het juiste soort zelfvertrouwen bij het kind ontwikkelen — een positief verlangen naar nieuwe kansen en mogelijkheden in plaats van een twijfelende, ontmoedigde houding die samengaat met een minderwaardigheidsgevoel.

Kinderen moeten thuis *hygiëne* leren. Ze moeten leren zich vriendelijk te gedragen in het gezelschap van anderen — zowel bij schoolreisjes als bij visite als bij eten buiten de deur. Ze moeten vertrouwen, enthousiasme en een positieve instelling ontwikkelen. Uit hun gedrag moet eerbied voor hun ouders en respect voor oudere mensen in het algemeen blijken.

Ze moeten leren om instructies op te volgen door huishoudelijke karweitjes op te knappen. Op hun niveau moeten ze leren werken voor resultaten en leren door te gaan met hun werk tot ze ermee klaar zijn.

Kinderen moeten *kritiek* leren *aanvaarden*. Uw kinderen zullen uw troost nodig hebben als u kritiek op ze hebt, maar ze moeten zich leren aanpassen als ze iets niet goed doen en die kritiek leren verwerken. Uw liefde zal daarbij helpen.

Als ouders zich op deze gebieden niet genoeg moeite getroosten, zal het kind niet langer luisteren naar de ouders en onderwijzers op school. Het kind zal aanwijzingen gaan negeren en zich slecht aanpassen aan allerlei situaties.

Toon veel interesse

Ouders moeten bijzondere belangstelling tonen in hun kind en al diens interesses. Dit moet oprecht gebeuren — jonge kinderen zien al snel het verschil. Wanneer gevraagd wordt: „Pappa, wil je met me spelen?” dan luidt het vermoeide antwoord maar al te vaak: „Niet nu, ik ben te moe” of „Straks hoor” in de hoop dat de belangstelling van het kind snel door iets anders zal worden getrokken.

Neem de tijd om met uw kind te spelen. Hierdoor laat u merken dat u van het kind houdt en zijn of haar wereld accepteert. Verder kunt u zo regelmatig zien welke vorderingen het kind maakt.

Kinderen moeten bij u in de buurt mogen spelen wanneer u aan het werk bent, zelfs als dit tot onderbrekingen leidt. Onze taak als ouder is het kind te onderrichten. Het beantwoorden van

vragen vormt een essentieel onderdeel van deze verantwoordelijkheid.

Wanneer de vragen op een moment komen dat u geen antwoord kunt geven, laat het kind dan even wachten. Dit is een waardevolle training voor school en het latere leven. Hierdoor worden geduld en beheersing ontwikkeld. Verder is het goed omdat het kind de vraag moet onthouden, wat een goede oefening is. Als zulke vragen echter onbeantwoord blijven, hebben we een waardevolle onderwijsmogelijkheid onbenut gelaten.

Kinderen van alle leeftijden vinden er baat bij als zij bij de dagelijkse activiteiten worden betrokken. Boodschappen doen, het tuinhok schilderen, kennissen bezoeken of bloemen planten zijn nuttige ervaringen voor een kind.

Ontwikkeling van persoonlijkheid en taal

Na verloop van tijd zult u merken dat uw kind persoonlijkheid begint te ontwikkelen. Sommige kinderen kunnen op hun tweede jaar al expressieve taal gebruiken. Op deze leeftijd kunnen al samengestelde en complexe zinnen worden gebouwd, al hebben sommige kinderen daar wat meer tijd voor nodig. Een kind van twee heeft een woordenschat van circa 200 woorden, maar in de loop van de volgende drie jaar kan dit oplopen tot 2000. Dit laat zien welke grote en snelle vorderingen gemaakt kunnen worden in deze essentiële kinderjaren.

Help uw kind bij het formuleren van zijn antwoorden. Neem geen genoegen met knikken of aanwijzen. Laat uw kleuter in correcte, volledige zinnen spreken.

Onthoud bij al uw onderricht het volgende: een kind zal proberen aan onze verwachtingen te voldoen. Hebben we geen grote verwachtingen, dan zal het kind niet worden gestimuleerd. Hebben we wel grote verwachtingen, dan zal het kind die proberen te vervullen.

Oefen uw kind op een positieve, warme, liefhebbende manier. U moet uzelf niet zozeer overladen met andere taken dat u ongeduldig wordt. Neem tijd voor ontspanning en plezier. Zorg voor een prettig gezinsleven.

Spelen met uw kind

Spelen is werk voor kinderen! Het is belangrijk voor hun leven en ontwikkeling. Het is van vitaal belang voor hun

groei. Vanaf hun eerste dagen helpt spelgedrag de coördinatie, smaak en persoonlijkheid ontwikkelen. Het karakter wordt in hoge mate gevormd door spelervaringen in de vroegste jeugd.

Door het spel oefenen kinderen levenspatronen. Om te spelen is niet altijd speelgoed nodig. Wanneer u uw kind huishoudelijke karweitjes leert, kan dit net zo leuk en constructief zijn. Als de juiste speelmogelijkheden worden geboden, kan een kind veel van het plezier dat het aan spel beleeft kwijt in wat volwassenen werk noemen.

Niettemin is speelgoed belangrijk. Speelgoed vormt de leermiddelen voor het kind. Het kan worden gebruikt om een sterk en gezond lichaam en een wakkere geest te ontwikkelen. Het kan de persoonlijkheid en de creatieve vaardigheden van een kind helpen ontwikkelen.

Bij het kopen van speelgoed, moeten ouders goed kijken wat geschikt is voor de leeftijd en het temperament van het kind.

In hun eerste levensjaar hebben kinderen veel aan speelgoed dat ze kunnen bekijken, aanraken, vasthou-

Kinderen van 4 en 5 jaar hebben speelgoed nodig dat hun coördinatie en mentale vermogens stimuleert.

den en laten vallen. En ze moeten er veilig op kunnen kauwen. Koop daarom alleen wasbaar, onbreekbaar speelgoed zonder scherpe randen.

Kinderen van één à twee jaar oud houden vaak van speelgoed dat ze uit elkaar kunnen halen en weer in elkaar kunnen zetten, en van speelgoed dat ze voor zich uit kunnen duwen of achter zich aan kunnen trekken. Op deze leeftijd houden ze vaak van ballen,

blokken, kleine vliegtuigen, auto's en poppen.

Voor kleuters en kleine kinderen is vooral speelgoed geschikt dat in elkaar gezet kan worden, dat hen kleuren leert onderscheiden en hen leert tellen.

Wanneer het kind ouder wordt wil het graag bladzijden omslaan van boeken en experimenteren met nieuw verworven vaardigheden. Niet-giftige klei en verf, ballen (die coördinatie, timing en behendigheid helpen ontwikkelen) en bouwdozen zijn voor de meeste kinderen geschikt. Als uw kind moeite heeft met het vangen van een bal, gooi dan bijvoorbeeld wasgoed naar uw kind om dit in de wasmand te doen.

Meisjes houden van poppen die kunnen worden aangekleed en uitgekleeft.

De behendigheid van kinderen van vier en vijf jaar oud vraagt om speelgoed dat hun coördinatie en mentale vaardigheden, snelheid en nauwkeurigheid stimuleert. Treinen, schilder- en bouwdozen, meccano-sets,

timmergereedschap en spellen voor buitenshuis zijn nu geschikt.

Buitenspelen is uitstekend voor gezondheid en coördinatie. Een schommel en een speelbadje (onder toezicht) zijn goed, net als een zandbak met emmer, schep en zeef.

Goede leermiddelen en goed speelgoed vereisen actieve persoonlijke inzet. Dit is van wezenlijk belang voor het hele ontwikkelingspatroon.

Overtuig uzelf ervan dat het speelgoed veilig en duurzaam is. Enkele punten waar u op zou kunnen letten:

Test poppen uit. Buig en draai het hoofd en de ledematen zoals een kind zou doen. Let op scherpe randen.

Controleer of de ogen en oren van speelgoedbeesten goed vastzitten.

Als speelgoed in een verpakking wordt geleverd, vraag de verkoper dan om een winkelexemplaar dat u goed kunt bekijken.

Wees op uw hoede voor elektrisch speelgoed.

Vraag zekerheid dat de verf op speelgoed niet giftig is.

Gebruik bovenal uw gezonde verstand! Onthoud dat kinderen uw onbetaalbare geschenken van God zijn. Zorg ervoor dat ze veilig en creatief kunnen spelen.

Speelgoed hoeft niet altijd gekocht te worden. Het kan ook gemaakt worden van hout of blikjes met een pastic deksel. Kinderen zijn ook gek op kartonnen dozen — daar kunnen ze mooie bussen of treinen van maken. Creatief speelgoed geeft kinderen het plezier van spelen en de voldoening van leren. Het stimuleert het kind om zijn of haar fantasie op creatieve en constructieve manier te gebruiken.

Scharen moeten afgeronde punten hebben, maar wel goed knippen. Dit is het goede moment om kinderen te leren omgaan met scherpe voorwerpen. Dan zal uw kind deze al gauw veilig kunnen hanteren. Als u uw kind potloden geeft, moet u erop letten hoe het die vasthoudt en ermee schrijft.

Uit oude kleren kunt u uw kind stukjes stof laten knippen en die bij elkaar laten passen, dan ziet en voelt het de verschillen.

Verwacht geen perfecte resultaten van dit soort knutselwerk. Het gaat nu om de bezigheid zelf, niet om het resultaat.

Zorg ervoor dat uw kind zijn speelgoed opruimt. Dat is de verantwoordelijkheid van elk kind — wie speelgoed heeft, moet ervoor leren zorgen. Als dit niet gebeurt, zal dat de karakterontwikkeling niet ten goede komen.

Bij spelletjes met anderen moet een kind leren dat delen belangrijk is en dat

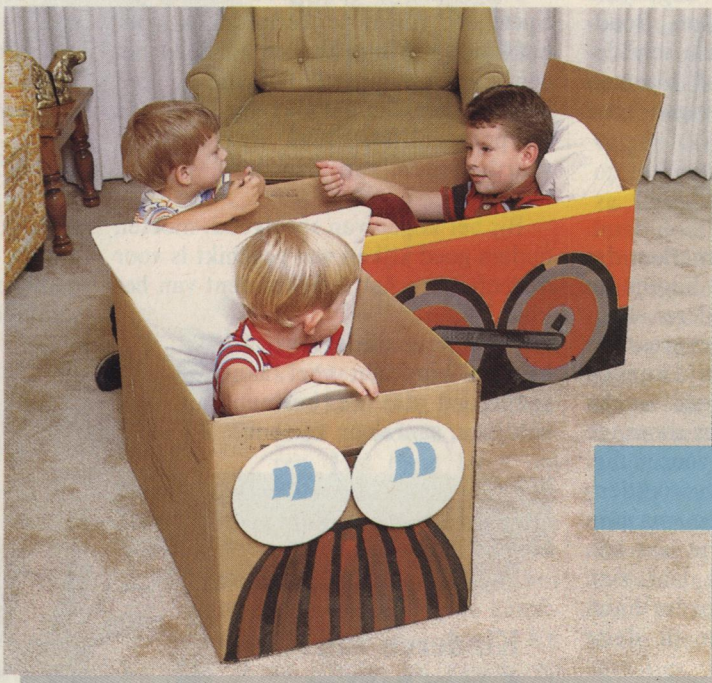
winnen minder belangrijk is dan sportief spel. Spelletjes bieden een goede gelegenheid om sportief gedrag aan te kwaken en te leren hoe teurstellingen moeten worden verwerkt. Een kind moet leren altijd zijn best te doen en vrolijk met anderen mee te doen. En dat moet al vroeg worden geleerd!

Televisie

Veel jonge kinderen zijn gek op televisie kijken en brengen een groot deel van hun tijd door voor de beeldbuis. In de eerste vijf jaar van zijn

houden. Daarbij kunnen de ogen nog verzwakt zijn door het staren naar het beeldscherm (soms gedurende lange tijd zonder zelfs maar te knipperen) terwijl de ogen normaal gesproken heen en weer bewegen.

Televisie mag niet het vacuüm vullen dat ontstaat bij verwaarlozing door de ouders. De tv is geen kinderoppas. In deze vormende jaren moet met kinderen worden gepraat en naar hen worden geluisterd. De televisie zelf is echter niet het probleem — mits met mate wordt gekeken. Kijk *samen* naar goede programma's. Ouders kunnen dan hun

Kinderen houden ook van kartonnen dozen; zij maken er treinen en bussen van.

commentaar geven op tekortkomingen en verkeerde handelingen die ook in goede programma's kunnen voorkomen.

Luisteren is belangrijk

Kinderen moeten naar school gaan met de *gewoonte* om al hun aandacht te geven aan de leraar — of aan elke oudere die het woord voert. Vaak is dit echter niet het geval omdat ouders zelf vaak niet het goede voorbeeld geven — waardoor het kind dan al een flinke achterstand heeft met het oog op de toekomst. Luisteren is een vitale factor in het leerproces. Leer uw kinderen al vroeg luisteren. Daar is inspanning, ijver en zelfdiscipline voor nodig. Maar het toekomstige succes van uw kind hangt ervan af!

Laat uw kind op bepaalde momenten van de dag stilzitten en rustig zijn. Laat hem of haar om te beginnen gedurende ongeveer twee minuten per keer naar u luisteren. Overtuig u ervan dat zijn of haar ogen op u gericht zijn. Stel dan een vraag over hetgeen u zojuist hebt

leven kan een kind al meer tijd voor de tv hebben doorgebracht dan de gemiddelde student gedurende zijn hele studietijd in de collegebanken.

Snel wisselende beelden en de actie van de televisie verminderen het concentratievermogen en de aandacht van kinderen.

Veel kinderen die vaak tv kijken verliezen hun verbeeldingskracht. De elektronische video denkt zo vaak voor hen, dat zij zelf niet meer kunnen denken. (Voordat de televisie bestond konden kinderen zich vermaken met het eenvoudigste speelgoed en een levendige fantasie.)

Kinderen die door de tv zijn „opgevoed”, merken wanneer zij naar school gaan dat zij de lessen niet goed kunnen volgen. Zij willen aangenaam onderhouden worden, en onderwijzers vinden het moeilijk om de aandacht van hun leerlingen voor langere tijd vast te

verteld. Prijs het kind vervolgens door te zeggen dat het goed heeft opgelet. Een ferme omhelzing is op zijn plaats.

Geleidelijk aan zult u door ervaring leren hoeveel uw kind kan opnemen en kan reproduceren in de vorm van antwoorden. Voeg extra informatie toe als u ziet dat het te gemakkelijk is, waarbij u de kennis en het begrip van het kind steeds verder vergroot. Breid deze luisterperiode tot een aantal minuten uit tegen de tijd dat het kind een jaar of vijf oud is.

Leesmateriaal

Lees uw kind voor als u het leert luisteren! Neem het mee naar de bibliotheek, ook al is het nog maar twee jaar oud. Zo wordt al vroeg een liefde voor boeken bijgebracht.

Kies boeken die de juiste informatie bevatten. Vermijd te veel dierenverhalen en sprookjes, en zorg ervoor dat de onderwerpen aansluiten op de ervaringen en interesses van het kind.

Door boeken zal de woordenschat van uw kind groter worden en zal hij of zij het ritme van woorden en zinnen leren kennen. Synoniemen en antoniemen zullen zijn of haar oor treffen. Zelfstandige en bijvoeglijke naamwoorden zullen aan het geestesoog voorbijtrekken.

Geef uw kind dit in de vorm van poëzie. Poëzie is belangrijk voor de ritmische patronen waar kinderen van houden en voor de spraakontwikkeling (door herhaling van woorden die aanvankelijk misschien moeilijk zijn uit te spreken). Laat uw kinderen woorden uit het hoofd leren. Geheugenwerk draagt bij tot een goede ontwikkeling van de verstandelijke vermogens. Zorg ervoor dat de gekozen woorden een breed scala van feiten en onderwerpen omspannen. Laat uw kind kennismaken met het ritme van de taal in al haar rijkdom en schoonheid.

Laat uw kind zien hoe u zelf leest. Druk uzelf expressief uit tijdens het lezen — maak het verhaal spannend of interessant. Maak gebruik van stembuigingen en klankkleur — maar alles met mate. Overdrijf het niet.

Ga niet verder met het lezen van iets waarvoor uw kind op dat moment geen belangstelling heeft. Hij of zij heeft op dat moment zoveel andere interesses; speel daar op in. De kennis op die gebieden zal daardoor snel toenemen en andere gebieden openen.

Open de wereld voor uw kind — leer, onderricht, voed, bouw voort op de

ideeën en interesses die het heeft.

Probeer de wereld te bekijken door de ogen van het kind. Bekijk de knop van een roos, de optorende wolken, de kleine twijgjes aan een boom. Geniet van Gods schepping met uw kind en u zult het al doende een hoop dingen leren.

Overhaast het lezen niet

Wees geen ouder die zijn kind ten koste van alles wil leren lezen! Ouders leggen hier vaak grote nadruk op terwijl ze ander, *veel belangrijker werk in de kleuterperiode* over het hoofd zien. Kinderen kunnen vaak al „lezen” voordat ze naar school gaan, maar hebben een slecht begrip en kunnen verder weinig. Ze hebben woorden leren kennen, maar zonder de diepere betekenis te begrijpen waarvoor ontwikkeling en ervaring nodig is.

Voor sommige ouders zijn andere belangrijke gebieden niet zo voor de hand liggend en „tastbaar” als lezen, waardoor die over het hoofd gezien worden. Dit zijn de belangrijke gebieden van de karakterontwikkeling waarover we het al hebben gehad. Die vormen de basis waarop al het andere komt te rusten.

Kinderen kunnen al op zeer jonge leeftijd leren lezen, maar dat is niet nodig. Als uw kind belangstelling toont voor lezen voordat het naar school gaat, maak het dan vertrouwd met de bekende woorden om ons heen, zoals „STOP”, „TELEFOON”, enz. Laat uw kind op een natuurlijke manier allerlei woorden aanwijzen tijdens het wandelen of rijden. Hij of zij zal veel plezier beleven aan het herkennen ervan! Zoek boeken uit waar deze woorden in voorkomen. Het is voor een kind veel gemakkelijker om bekende ideeën te begrijpen dan een boek te lezen waarvoor weinig interesse bestaat.

Laat uw kind u een verhaaltje vertellen. Schrijf in *grote, donkere letters* op wat hij of zij vertelt. Zo kunt u zelf een boek maken op *grote vellen* papier. Prijs het kind voor alle woorden die het herkent.

Als u een boek voor uw kind gaat kopen, maak daar dan een hele belevenis van. Koop één boek tegelijk. Met deze aansporing zal een kind niet alleen plezier beleven aan het lezen, maar misschien ook willen leren schrijven.

Schrijfonderricht vóór de schooltijd

Schrijven vereist een enorme coördinatie. Deze kan worden ontwikkeld door

het plukken van bessen, het opvouwen van servetten, het uitzoeken van pappa's schroeven en moeren, het boetseren met klei of het kneden van deeg bij moeder in de keuken.

Geef uw kind de gelegenheid om veel te knippen en te plakken. Knip plaatjes uit en plak ze op onderwerp in een schrift.

Plak een afbeelding op een stuk karton en knip dit in stukken — zo maakt u snel een legpuzzel.

Al deze activiteiten ontwikkelen kracht in handjes en vingers. Dit is de basis voor een goede schrijfvaardigheid.

Als uw kind er sterk de voorkeur aan geeft om zijn of haar linkerhand te gebruiken, maak daar dan geen punt van.

Leer uw kind om niet in boeken te schrijven waarin niet dient te worden geschreven.

Rekenen

De kinderjaren vormen een unieke gelegenheid om kinderen de basisprincipes van het rekenen bij te brengen. Laat uw kind uitmeten hoe vaak bepaalde voorwerpen op tafel passen, hoeveel stappen het is naar een bepaalde plaats. Laat uw kind de tafel dekken en de benodigde lepels, vorken en messen tellen.

Maak een klok met cijfers die het kind opzoekt in tijdschriften. Laat uw kind eikels, denappels, steentjes, zand, schelpen enz. verzamelen en deze tegen elkaar afwegen op een weegschaal.

Laat uw kind tijdens het boodschappen doen uitkijken naar ronde en ovale vruchten en groenten, of naar rechthoekige pakjes. Leer hem of haar het juiste gebruik van geld, vooral dat van kwartjes, dubbeltjes en stuivers.

Muziek

Geef uw kind gelegenheid om bekend te raken met muziek. Laat hem of haar vanaf de vroegste jeugd kennismaken met allerlei soorten muziek in huis.

Speel opnamen van zowel klassieke muziek als kindermuziek af, en vergeet ook de buitenlandse muziek niet. Zoek muziek uit die inspirerend, vredig, opwekkend, vrolijk — of zelfs triest klinkt. Zet achtergrondmuziek op bij speciale maaltijden.

Wijs de instrumenten van het orkest aan.

Laat uw kind muziek maken. Laat hem of haar zingen, dansen, springen en marcheren op de maat, waardoor ook het verschil tussen links en rechts wordt

aangeleerd. Door ritmische activiteiten doet een kind coördinatie, zelfvertrouwen, sociale vaardigheden en kennis op. Muziek helpt discipline en creatieve vermogens te ontwikkelen.

Zorg ervoor dat u de muzikale pogingen van uw kind op geen enkele manier belachelijk maakt of ontmoedigt. Stimuleer en help het kind. Maak plezier met muziek. Geniet ervan zoals God het heeft bedoeld.

De belangrijke eerste dag op school

Als uw kind de leeftijd krijgt om naar school te gaan, bereid hem of haar dan goed voor op die belangrijke eerste dag. Zie erop toe dat het met andere kinderen speelt en luistert naar andere volwassenen die autoriteit hebben.

Spreek positief over de school van uw kind. Laat het uitkomen als een plezierige ervaring — een plaats waar hij of zij nieuwe vriendjes zal ontmoeten, nieuwe uitdagingen tegenkomt, een prettige tijd zal hebben. Neem uw

kind ook een keer mee naar de school voordat u het inschrijft.

Wanneer uw kind op de eerste dag, en alle navolgende dagen, naar binnen gaat zonder u, moet hij of zij de leraar goedemorgen wensen, zijn of haar lunchpakketje opbergen, op ordelijke wijze naar de bank gaan en wachten tot de les begint.

Wanneer de leraar spreekt moet een kind direct opletten, niet wanneer het hem of haar uitkomt! Het moet niet heftig met zijn hand zwaaien als het een vraag wil stellen of beantwoorden. Het moet geleerd hebben zijn brood binnen een half uur op te eten en daarbij netjes te blijven zitten. Het moet hebben geleerd zelfstandig naar het toilet te gaan en niet bang te zijn om de leraar te vragen om naar het toilet te mogen gaan als dat nodig is.

Eventuele vragen en opmerkingen die u hebt, dienen rechtstreeks aan de onderwijzer te worden gericht, niet via uw kind. Zo zult u de basis leggen voor

een goede toekomstige relatie met de school.

Houd de leraar hoog in de ogen van uw kind. Als u dat niet doet, gaat dit in tegen de principes die u uw kind al heeft bijgebracht. Wanneer u met school samenwerkt, wordt er snel en regelmatig vooruitgang geboekt.

Haal uw kind op tijd af van school om zijn of haar zelfvertrouwen te vergroten.

Door Gods principes aan de basis van alle kennis te plaatsen, zal uw kind nu het begin van een grote zegening krijgen die elke dag zal groeien. Hij of zij zal bij iedereen in de smaak vallen die met uw gezin in contact komt, waarbij uw training, en, bij uitbreiding, Gods waarheid zal worden weerspiegeld, want: „Reeds een knaap [kind] laat zich door zijn handelingen kennen, of zijn doen zuiver is en recht” (Spr. 20:11).

In onze volgende aflevering, „De veronachtzaamde jaren”, zullen wij het hebben over de eerste schooljaren. □

Overgangsjaren

(Vervolg van pagina 9)

Naast de lichamelijke symptomen en het vermogen om voor die lichamelijke aspecten zorg te dragen, is het van het grootste belang dat wij ook de emotionele veranderingen begrijpen.

Wisselende stemmingen, depressiviteit en geïrriteerdheid zijn geen symptomen van een dreigende mentale ziekte. Het zijn eenvoudigweg emoties waarmee men in deze levensfase moet leren omgaan. Er zullen goede en slechte dagen zijn. Het zal gebeuren dat de vrouw zelfs de naam van haar beste vriendin vergeet. Haar gevoelens van woede en liefde zullen onderhevig zijn aan extreme schommelingen.

Hoewel de onevenwichtige hormonale conditie een belangrijke rol kan spelen in de emotionele gesteldheid, kunnen ook uiterlijke factoren een rol spelen. Een vrouw die onder spanning leeft, zal veel meer last hebben van wisselende stemmingen dan een vrouw die leeft en werkt in een omgeving vol liefde en begrip.

Dit brengt ons tot het laatste punt van dit onderwerp. Iedere vrouw moet het feit accepteren dat zij de overgangsjaren zal beleven en *er doorheen* zal komen. Het is geen ziekte of kwaal, maar een heel normale levensfase, die men kan verwachten.

Het is een periode waarin de man zijn vrouw meer liefde, begrip en tijd moet geven dan ooit tevoren. Ook kinderen, familieleden en vrienden

moeten helpen om een stabiele en liefdevolle omgeving te scheppen.

Het is een levensfase om vooruit te kijken naar ongeveer een derde deel van het leven vol bevrediging en vreugde.

Ontspan u als u in deze fase bent of daar binnenkort mee te maken zult krijgen. Er zullen veranderingen optreden, zeker. Op sommige dagen zult u een moeilijk mens zijn om mee te leven. Er zullen slechte dagen zijn. Maar deze zullen steeds minder en met steeds grotere tussenpozen voorkomen. Op een dag zal het voorbij zijn.

Blijf actief. Houd u aan regelmatige lichaamsbeweging. Eet gezond en evenwichtig. Dan zult u ondervinden wat een vrouw schreef: „De overgang begint bij 45, maar geloof me, het leven begint bij 50!” □

Persoonlijk

(Vervolg van pagina 1)

bevestigend van wie één zei dat hij wist dat hij hierin naïef was.

Als we verder kijken dan de materiële welvaart in de zakenwereld zien wij het motief van zelfzucht, oneerlijkheid, meedogenloze concurrentie, minachting voor het welzijn van anderen, oneerlijke praktijken.

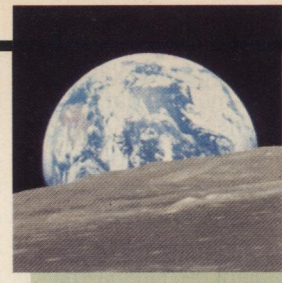
Dit gebied van de moderne beschaving, evenals het onderwijs, de regeringsvormen, de wetenschap en de technologie, is een richting uitgegaan die tegengesteld is aan de geestelijke

grondwet van onze Maker. Het heeft ertoe bijgedragen dat de wereld van de mens zich in een toestand van ogenschijnlijke hopeloosheid bevindt, met als nabije toekomst algehele vernietiging.

Maar die ijzersterke „ongeziene hand-ergens-vandaan” staat nu op het punt in te grijpen. Hij zendt een stem uit die 's werelds enige, vaste hoop uitroept. Deze interventie zal de mensheid tegen zichzelf beschermen. Die vaste hoop is een nieuwe, andere wereld waarin vrede heerst, en geluk en overvloed voor allen. De mensheid zal dit niet zelf tot stand brengen. Het zal

aan de mensheid geschieden — en de motivatie zal worden veranderd van „nemen” in „geven”. Of wij het ermee eens zijn of niet — het staat vast! □

FOTORECHTEN: Pag. 3: G.A. Belluche Jr. — PT. Pag. 5: PT Foto. Pag. 7, 8: Foto's Hal Finch — PT. Pag. 15: Tom Nebbia — Photobank. Pag. 16: Carl Purcell — Photobank. Pag. 17, midden: Bradley Smith — Photobank, rechtsboven: Tom Nebbia — Photobank. Pag. 19, 20, 21, 22: Foto's G.A. Belluche Jr. — PT. Pag. 25, midden: Wide World, onder: Monte Wolverton. Pag. 26, boven: Wendy Lagerstrom, links: Rannou — Liaison. Pag. 27, links: Preau — Sygma, rechts: Magubane — Liaison.

Inzicht in wereldgebeurtenissen en stromingen

Na 40 jaar doen Europa's oorlogswonden nog steeds pijn

Het is nu vier decennia geleden dat Churchill, Roosevelt en Stalin in Jalta bijeenkwamen om Europa's toekomst gestalte te geven.

In die achtdaagse conferentie van februari 1945 in het Sovjet-vakantieoord aan de Zwarte Zee kwamen de geallieerde leiders overeen, de oorlog alleen maar te willen beëindigen door een onvoorwaardelijke overgave van de Asmogendheden, en het overwonnen Duitsland in vier bezettingszones te verdelen. Ook besloten zij in San Francisco bijeen te komen om de plannen voor een „Verenigde Naties” te concretiseren. Ook verklaarden de Sovjets zich bereid aan de oorlog tegen Japan te gaan deelnemen.

De door de conferentie aangenomen „Verklaring inzake het Bevrijde Europa” zou het recht van alle volkeren moeten garanderen om „de regeringsvorm te kiezen waaronder zij willen leven”. De toestand die zich sedertdien in het naoorlogse Europa heeft ontwikkeld, heeft bij velen het gevoel achtergelaten dat zowel de geest als de letter van de overeenkomst

werden aangetast.

Wijnen de Franse president Charles de Gaulle voerde aan dat de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie de overeenkomst van Jalta alleen maar gebruikten om een verpletterd Europa te verdelen. En re-

center verklaarde de gewezen Westduitse kanselier Helmut Schmidt dat de geallieerde mogendheden „in een bijeenkomst in Jalta besloten hadden Europa in de praktijk in invloedssferen te verdelen”.

President Ronald Reagan

heeft deze zienswijzen bestreden met de constatering dat de overeenkomst van Jalta geen enkele soort van verdeling van Europa legaliseert. En vice-president George Bush verklaarde: „Wij erkennen geen wettige verdeling van Europa.”

De recente beroering, zowel in West- als in Oost-Europa, heeft de opmerkingen van de Amerikaanse leiders nieuwe betekenis gegeven.

In plaats van een Europa dat verdeeld is in Oost tegen West, stellen velen zich een verenigd Europa voor dat zowel onafhankelijk is van de Sovjet-Unie als van de Verenigde Staten. En naarmate de rusteloosheid in Europa tpeneemt, brandt de lont die in Jalta werd aangestoken, steeds verder op. ■

Onvolmaakte harmonie: Churchill, Roosevelt en Stalin in Jalta om de koers van het naoorlogse Europa uit te zetten.

Malaria keert terug

Malaria is in weerwil van de vooruitgang in de medische wetenschap aan een spectaculaire terugkeer bezig.

Volgens de Wereld Gezondheids Organisatie bedreigt malaria meer dan de helft van de wereldbevolking. Naar schatting lopen elk jaar zo'n 250 miljoen mensen de ziekte op. En meer dan een miljoen mensen, in hoofdzaak kinderen, sterven er elk jaar aan.

DDT, een verdelgingsmiddel dat eens als effectief werd beschouwd bij het doden van met de ziektekiemen besmette muskieten, blijkt nu onwerkzaam in ongeveer eenderde van alle verstuijvingsprogramma's in de wereld.

Chloroquine is sedert de jaren '40 met succes ingezet bij de preventie en de genezing van malaria. In combinatie met DDT heeft het uitbreiding van de malaria kunnen tegenhouden. Dat neemt niet weg dat de zones waar zich chloroquine-resistente stammen ontwikkeld hebben,

voortdurend in aantal zijn toegenomen. Zo vindt men nu resistente gebieden in Zuid-Amerika, Azië, Afrika, Papoea-Nieuw Guinea en de Salomons Eilanden.

Het is het vrouwtje van de *Anopheles*-muskiet dat het malaria-virus overbrengt door iemand te steken die de ziekte al heeft en vervolgens weer een ander te steken. Eenmaal in het menselijk lichaam, plant de malaria-parasiet zich voort in een drie stadia omvattende cyclus. Wetenschappers proberen nu een vaccin samen te stellen dat tegen elk van de drie stadia *effectief* kan worden ingezet. Ze zijn er reeds in geslaagd een synthetisch eiwit te bereiden dat volgens het weekblad *Science* immuniteit zou kunnen opwekken tegen het eerste stadium van de malaria-levenscyclus. Researchteams van het Medisch Centrum van de Univer-

siteit van New York, van het Nationale Gezondheids Instituut van de Verenigde Staten en van het Walter Reed Research Instituut van het Amerikaanse Leger verwachten nu genoeg vaccin aan te kunnen maken om nog dit jaar met dierproeven te kunnen beginnen.

Gaat alles naar wens, dan zou over vijf jaar een malaria-vaccin op de markt gebracht kunnen worden. Gevreesd wordt echter dat niet met een nieuw vaccin kan worden volstaan. Kolonel Top van het Walter Reed Instituut waarschuwde: „Als we er niet in slagen elke vijf tot zeven jaar een goed anti-malariamiddel te produceren, krijgen we de grootste problemen.” ■

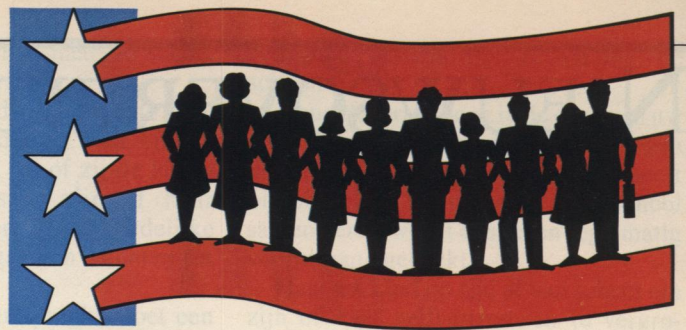
Nigers uranium naar Iran?

Als gevolg van de tweede grote droogte binnen tien jaar, verzwelgt de op-rukkende Sahara steeds meer van de kostbare cultuurgrond van Niger. Nigers zuidgrens met zijn voor-

Alsof droogte en economische onrust nog niet genoeg waren, moet Nigers leider, kolonel Seyni Kountché, nog een waakzaam oog houden op zijn noordelijke buurman Libië. Libië is betrokken bij de burgeroorlog in Nigers oostelijke buurland Tsjaad, en steunt de anti-Kountché-elementen in Niger.

Niger beschikt over de op drie na grootste reserves aan gemakkelijk winbaar uranium van de wereld en neemt in de produktie van uranium de vijfde plaats in na de Verenigde Staten, Canada, Zuid-Afrika en Namibië. Nigers problemen zouden misschien voor een deel kunnen worden opgelost door in een grote transactie een ander land, mogelijk Iran, toegang te verschaffen tot Nigers rijke uraniumreserves.

Tot dusverre zijn de opbrengsten van de uranium-verkopen gebruikt voor de financiering van een planmatige ontwikkeling in Niger en om de kosten te dekken van noodvoedselvoorzieningen en gezondheidszorg. Maar wat als er aan de economische moeilijkheden geen

Spectaculaire Verschuivingen in Amerika's Arbeidspotentieel

Het Amerikaanse Bureau voor Arbeidsstatistiek maakt bekend dat blanke manlijke arbeiders voor de eerste maal in de geschiedenis een minderheid vormen in de beroepsbevolking. Vrouwen doen in recordaantallen haar entree op de arbeidsmarkt.

Sedert 1940 is het aantal vrouwelijke werkkrachten in de Verenigde Staten van 24,6% gestegen tot 43,5% in 1983. In 1984 had 54% van de volwassen vrouwelijke bevolking volledige banen buitenshuis. De gebreken behoefte aan vergroting van het gezinsinkomen en de opkomst van de vrouwenbeweging moedigt nu zelfs een nog groter aantal vrouwen aan, een baan buitenshuis te zoeken.

Bovendien steeg volgens het rapport het aantal zwarten en leden van andere minderheden van

10,7% in 1954 tot 13% van het totale aantal arbeidskrachten in 1983. Het aandeel van de blanke mannen daalde in dezelfde periode van 62,5% tot 49,3%.

Statistieken als die welke worden gepubliceerd door de Nationale Commissie voor Werkende Vrouwen wijzen erop dat 45% van de buitenshuis werkende

Vrouwen zullen bijna tweederde van nieuwe employé's gaan vormen.

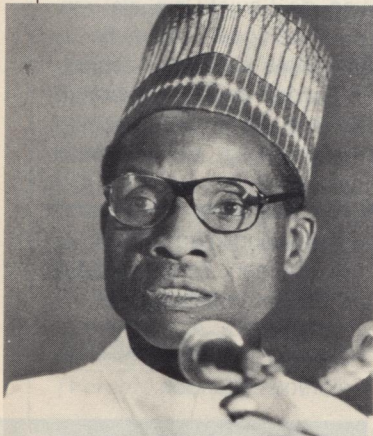
— Amerikaans Bureau voor Arbeidsstatistiek

vrouwen ofwel ongehuwd is, ofwel weduwe, gescheiden, dan wel gescheiden levend. Omstreeks 21% van de vrouwelijke arbeidskrachten is getrouwd met echtgenoten wier inkomen onder de 15.000 dollar per jaar ligt.

Alles wijst op een geleidelijke feminisering van de werkende bevolking. ■

einde komt? Kolonel Kountché zei tegen het tijdschrift *Jeune Afrique* dat hij bereid was zijn uranium aan de duivel zelf te verkopen, en gauw ook, wanneer de duivel bereid zou zijn Nigers jaarproduktie van 4300 ton tegen een overeengekomen prijs af te nemen. Iran heeft een ambassade in Niger gevestigd en onderhandelt met Niger over de aankoop van uranium. Tot nu toe hebben de onderhandelingen tussen

Iran en Niger weinig vruchten afgeworpen doordat Niger als lid van het Internationale Agentschap voor Atoomenergie IAEA in Wenen verplicht is alleen maar uranium te verkopen aan afnemers die het voor vreedzame doeleinden willen gebruiken. Maar zoals kolonel Kountché opmerkte zou dat bij een voortduren van de crisis alleen nog maar een kwestie van prijs kunnen worden. ■

Seyni Kountché van Niger

naamste Afrikaanse handelspartner Nigeria is gesloten, omdat dat land zelf met economische moeilijkheden kampt. De waarde van Nigers goederenexport daalde van een kleine 425 miljoen gulden in 1979 tot zo'n 67 miljoen gulden in 1983.

Ethiopië's grimmige beproeving

Dit Oostafrikaanse land is een van de zeventien landen in dit werelddeel die zich in de greep van voortdurende of steeds erger wordende voedselcrises bevinden.

De obstakels die zowel geografisch als politiek de aanvoer van voedsel naar de miljoenen stervende Ethiopiërs in de weg staan, voornamelijk in het noordelijke hoogland van het land, zijn voor de nationale hulpverleningsorganisaties even formidabel als frustrerend gebleken.

Het landtransport vanaf de Ethiopische Rode Zee havens naar het binnenland

bleek in het begin ondoelmatig te zijn door het gebrek aan berijdbare wegen. Tenslotte werd er een „luchtbrug” ingesteld om de havens en de landinwaarts gelegen voedseldepots te verbinden met de afwerppunten in de door droogte geteisterde streken.

Het probleem van de hongersnood wordt nog ingewikkelder door de diverse oorlogen tussen de centrale regering van luitenant-kolonel Mengistu Haile Mariam en verschillende — op zijn minst zes — rebellenlegers die in felle gevechten met Mengistu's heerschappij zijn gewikkeld. Zeker tweederde van de hongerende bevolking zit in de val in het omstreken gebied, in het bijzonder in het noorden. Tot voor kort was het leger van de centrale regering, weg-

ens dit conflict, niet bereid personeel en voertuigen te onttrekken aan hun taak de opstandelingen te bestrijden.

Bovendien voelde Ethiopië's centrale regering er

weinig voor publiekelijk toe te geven dat de toestand snel op een crisis begon uit te lopen. Pas na het plotseling oplaaien van wereldomspannende publiciteit en

Het peil van het grondwater in Ethiopië is tijdens de droogte scherp gedaald.

door zware internationale druk kon de regering eindelijk gedwongen worden tot actieve samenwerking met de internationale hongerbestrijdingsorganisaties.

In feite was het zo dat kolonel Mengistu en zijn regering de hele maand september druk in de weer waren, niet om de honger te bestrijden, maar om zich op de viering van de tiende verjaardag van de revolutie voor te bereiden. De regering weigerde de journalisten die de feestelijkheden versloegen, een bezoek aan de door droogte getroffen gebieden toe te staan.

Naar verwachting zal de honger in Ethiopië in 1985 nog erger worden doordat de binnenlandse oogsten ook het afgelopen jaar erg schraal waren. De huidige regering mikt op 1994 als het jaar waarin de helft van het aantal boeren en van het land moeten zijn opgegaan in staatsboerderijen en producentencoöperaties. Deze door de regering doorgevoerde herstructurering van de landbouwproductie vormt waarschijnlijk een garantie dat ook in de toekomst de oogsten mager zullen blijven. ■

Op komst: de Slimme Kaart

Een nieuwe computerbankkaart zal binnenkort een revolutie teweegbrengen in de manier waarop de wereld haar financiële transacties afhandelt.

Een kaart van dit type, de *carte à mémoire* (gewoonlijk aangeduid als de „Slimme Kaart”) werd in 1974 ontwik-

keld door een Franse journalist, Roland Moreno. Wat Slimme Kaarten zo fascinerend maakt is dat ze haast niet kunnen worden nageemaakt en dat ze uitsluitend kunnen worden gebruikt met een toegangscode of een persoonlijk identificatienummer (PIN).

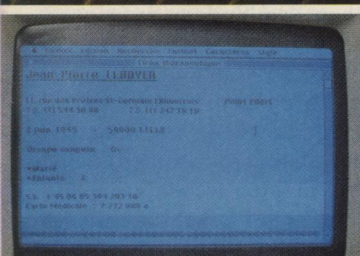
Andere voordelen: een computerbrein vervangt de magnetische strip op de rug van gewone credit- of automatische incassokaarten, waardoor mogelijkheden voor een meer gevarieerd gebruik worden geopend.

In weerwil van de kosten zullen de kaarten zeker worden doorgevoerd. Experimenten in Frankrijk — dat voorop gaat in de technologie van de Slimme Kaarten — Noorwegen en de Verenigde Staten zijn al begonnen: De bewoners van geselecteerde zones gebruiken de kaarten al net zoals ze met contant geld, cheques, credit-cards en zelfs persoonsbewijzen zouden omspringen. Wanneer iemand iets wil kopen, plaatst de ver-

koper de kaart in een speciaal kaartleesapparaat en tikt het bedrag van de aankoop in. De eigenaar van de kaart voegt er zijn PIN aan toe en de transactie heeft haar beslag gekregen.

In tegenstelling tot credit-cards debiteert de Slimme Kaart onmiddellijk de rekening van de koper en crediteert die van de verkoper. Op de lange duur zou het gebruik van de kaarten een heleboel papierwerk overbodig kunnen maken en veel kosten besparen. De kaarten zouden bijv. ook de informatie kunnen bevatten die nu op credit-cards, bankkaarten, sociale-uitkeringspasjes en bibliotheekpasjes wordt aangetroffen.

Slimme Kaarten zijn nog niet voor algemeen gebruik verkrijgbaar, maar velen beschouwen ze als een intelligente oplossing voor de onveiligheid waarin wij in deze tijd leven, en bovendien als een manier om het nu veelal tussen kopers en verkopers bestaande wantrouwen uit te schakelen. ■

Oplossing in onveilige tijden?

„Vooruitgang”?

(Vervolg van pagina 6)

bonen, vijgen en zo voort. In deze gevallen behoeft niet alleen de verpakking niet te worden weggegooid, maar bevat zij integendeel waardevolle voedingsstoffen en vormt zij een onmisbare bijdrage tot het vezelgehalte van uw voedsel.

In sommige gevallen eten wij wel de hele verpakking op, maar slechts een deel van de inhoud, zoals bij appels, peren, pruimen en abrikozen. De delen die wij niet eten — de pitten — dienen weliswaar te worden weggegooid, maar een aantal ervan komt in de grond tot nieuw leven om nieuwe generaties vruchtbomen voort te brengen. In de natuur gaat niets verloren.

Iedereen die weleens sinaasappelsap uit een plastic fles heeft gedronken en daarbij op een plastic smaakje is gestuit en zich heeft afgevraagd wat hij of zij met de lege fles moest beginnen, of wie het uit een blikje heeft gedronken en een lichtelijk muf smaakje heeft opgemerkt, moet eens letten op de verpakking zoals God die ontworpen

heeft. Een sinaasappel is tenslotte niet veel meer dan een bal sap. Maar u kunt er niet mee morsen, en er kan geen lucht tot het sap doordringen om het van zijn vitaminegehalte te beroven, want het is schitterend verpakt. Als je de aantrekkelijke buitenhuid die de versheid van de inhoud zo goed beschermt, eenmaal hebt verwijderd, dan ontdek je dat het binnenste in partjes kan worden verdeeld — dunhuidige zakjes vol gouden sap. Maar maak je geen zorgen als je een van die zakjes stukprijkt. Het sap zal er niet uit komen gutschen. U kunt van deze lekkernij genieten zonder er uw kleren mee te bevuilden. Waarom? Omdat zich binnen elk van deze sabbuideltjes kleinere deelzakjes bevinden waarvan de dunne vliezen kleine hoeveelheden van het verrukkelijke vloeibare zonlicht omhullen en beschermen. En die zakjes zelf zijn volledig eetbaar!

Ook de verpakking van watermeloen is ontworpen om verlies te voorkomen. Hoewel de inhoud voornamelijk vloeibaar is, kan je een watermeloen toch in tweeën snijden en niet meer dan enkele druppels sap verloren laten gaan.

Probeer dat eens met een met vloeistof gevulde plastic fles!

En wat te zeggen van een maïskolf? Al die lagen van elkaar overlappende schutblaadjes lijken misschien een beetje veel van het goede. Toch is dat niet zo. Ze dienen om de korrels in de hete zomerzon vers, schoon en koel te houden.

Vervolgens is er nog de kokosnoot. Nadat de melk die zij bevat is opgedronken, en het vlees is verwijderd, heeft de schaal nog nuttige of kunstzinnige waarde, en dat zelfde is het geval met het omvangrijke vezelachtige omhulsel dat er eenmaal omheen zat. Maar u kunt ze ook gewoon weggooiden, zodat ze uiteindelijk weer aan de aarde worden teruggegeven zonder een spoortje na te laten. Wie kan dat verbeteren?

Andere voorbeelden van een unieke verpakking vormen de granaatappel, de druif, knoflook, de aubergine en het ei. Hoe meer je je erin verdiept, hoe onontkoombaarder je tot de conclusie komt dat zowel op het gebied van de voedselverpakking als op elk ander terrein dat je kunt verzinnen, God altijd het beste idee had! □

Zwart-Afrika

(Vervolg van pagina 17)

die in de loop der eeuwen zijn omgekomen als gevolg van hongersnood, ellende, oorlog en ziekten.

Maar laat ons hiermee volstaan. Misschien zullen de meeste van onze lezers al moeite hebben dit alles te geloven. De meeste mensen geloven tegenwoordig niet in God. Maar

gelukkig zal het allemaal gebeuren of zij het geloven of niet.

Deze ongelukkige wereld moet nog een tijdje blijven voortbestaan. Maar niet *veel* langer. Wij zijn op weg naar een laatste conflict dat zich op het Midden-Oosten zal concentreren.

Er is niet veel dat de kleine landen kunnen doen om dit te verhinderen — en er is *niets* dat zij kunnen doen om de gevolgen te vermijden. Alleen de

tussenkomst van God zal de vernietiging van alle leven verhinderen. Hij *zal* tussenbeide komen, en er zal een einde komen aan *dit* tijdperk met zijn frustraties, vernedering en wanhoop.

Kijk eens verder dan het kwade nieuws van onze tijd, want vlak daarachter verschuilt zich de stralende hoop op het kostelijke nieuwe Afrika van de wereld van morgen.

—John Halford

MORELE CRISIS

(Vervolg van pagina 4)

gauw van die gepropageerde nieuwe levensstijlen geplukt? Bittere vruchten — althans wat het gezinsleven betreft.

In de twintig jaar na 1960 verdriedvoudigde in Amerika het aantal kinderen dat jaarlijks het slachtoffer van echtscheiding werd. In de loop van de jaren '60 en '70 werden er ook driemaal zoveel onwettige kinderen geboren. De abortuscijfers stegen van minder dan 100.000 per jaar in het begin van de jaren '60 tot 570.000 in 1973 — het eerste jaar waarin abortus wettelijk werd toegestaan — en tot 1,6 miljoen in 1982.

Aan het slot van zijn toespraak merkte dr. Carlson op: „Ik geloof dat het een misvatting is, aan te nemen dat

een nationale cultuur openlijk hedonisme en sociale onverantwoordelijkheid als juiste, en zelfs superieure levenswijzen kan aanbevelen zonder daarvan de bittere vruchten te plukken.”

Wat waren de religieuze herders van het land eigenlijk aan het doen terwijl dit alles plaatsgreep? Waren zij druk in de weer hun parochianen aan te sporen tegen het getij van de verwereldlijking in te zwemmen, en de simpele waarheid van Galaten 6:7 te gedenken? „Dwaalt niet, God laat niet met Zich spotten. Want wat een mens zaait, zal hij ook oogsten.”

De boodschap van die herders zou de aanmaning moeten zijn zoals die in het genegerde boek Jesaja wordt gegeven, en wel in hoofdstuk 3, vers 10 en 11: „Zegt van de rechtvaardige, dat het hem zal welgaan, want hij zal de vrucht zijner

daden eten. Wee de goddeloze, het zal hem slecht gaan, want het werk zijner handen zal hem worden vergolden.”

Belangwekkend genoeg volgt deze passage onmiddellijk op de waarschuwing in vers 9: „... hun zonde verkondigen zij onverholen evenals Sodom. Wee hun, want zij berokkenen zichzelf onheil.”

De mannen van Sodom propageerden met trots hun homoseksuele „levensstijl” . . . totdat God in de hemel de verwoesting op hen liet neerdalen! En in onze tijd is het in de mode om hen die zich „homo's” noemen, in de openbaarheid te laten treden en hen te laten aandringen op zogenaamde „sociale hervormingen”.

Maar God zegt, ook al doen veel te weinig geestelijken dat: „Wee hun, want zij berokkenen zichzelf onheil.”

AIDS, de ziekte waarbij men door besmetting via anderen een levensgevaarlijke aantasting van de natuurlijke afweerkrachten van het lichaam oploopt, is een voorbeeld van een dergelijk „kwaad”, in weerwil van de heftige ontkenning van velen die van de homoseksuele gemeenschap deel uitmaken.

De feiten zijn dat het gebrek aan juiste voorlichting in de huiselijke kring en in de kerken, in combinatie met het misleide onderwijs, de snelle opkomst van de homobeweging heeft uitgelokt.

Leiders misleid

Niet alleen tegen de Verenigde Staten, maar ook tegen een groot deel van de rest van de Westerse wereld zegt God: „Mijn volk, uw leiders zijn verleiders en zij maken de weg die u tot pad moest zijn, tot een doolweg” (Jes. 3:12).

Leiderschap omvat in deze tijd veel meer dan alleen politiek. Het omvat ook degenen die op het terrein van godsdienst en onderwijs werkzaam zijn. En misschien wel het belangrijkste segment van de maatschappij is de „opinievormende industrie”: de nieuws- en amusementsmedia.

Niet lang geleden werd er een enquête gehouden onder vooraanstaande journalisten, omroepmedewerkers en chefs van nieuwsdiensten in de Verenigde Staten. Uit dit onderzoek bleek dat de „media-elite” een groot voorstandster is van seksuele vrijheden: 90% was van mening dat abortus wettelijk moet worden toegestaan, en 54% zag geen kwaad in overspel. Meer dan driekwart van de geïnterviewden meende dat homosexualiteit niet verkeerd is.

Kort daarna werd een soortgelijke enquête gehouden onder een aantal directeuren en topproducenten uit de wereld van het tv-amusement. Hier werden dezelfde percentages, en zelfs nog hogere, verkregen. Op 15 februari 1983 berichtte The Associated Press over deze tweede enquête: „Een nieuwe studie heeft uitgewezen dat de creatieve top van het tv-amusement aanbod van Hollywood in meerderheid onkerkelijk en politiek vrijzinnig is, en religie mijdt. Ook blijken zij de samenleving naar hun inzichten te willen hervormen . . . , ‘Hun waardeoordeel verschilt fundamenteel van dat van het grote publiek’, concludeert het rapport, dat werd gepubliceerd in *Public Opinion*, een tijdschrift van het Ameri-

kaanse Enterprise Institute for Public Policy Research in Washington. ‘Op terreinen zoals abortus, de rechten van homoseksuelen en de oorbaarheid van buitenechtelijke sex, wijken hun inzichten heel sterk af van de traditionele waarden.’”

Meer dan wat dan ook, is de amusementsindustrie verantwoordelijk voor de verheerlijking van het kwaad (Ps. 12:9; zie *Statenvert.*).

Sinds president Reagans verpletterende overwinning in november hebben bepaalde delen van Amerika’s samenleving de hoop uitgedrukt dat er eindelijk fundamentele veranderingen in de nationale gang van zaken op komst zijn. De columnist Stanton Evans is daar niet zo zeker van. „De macht van de media- en de academische eliten, de diepgaande invloed van economische en ideologische belangengroepen, de hele structuur van het overheidssysteem zelf, staan ertegenover opgesteld, vastbesloten veranderingen te stoppen en daartoe ook goed uitgerust”, aldus Evans.

Ontbreken van de juiste kennis

Hoe diep is Amerika afgezakt sedert dat bescheiden begin, toen een man of een vrouw niet ontwikkeld werd geacht als hij of zij de Bijbel niet had gelezen en een redelijke mate van bekwaamheid in het begrijpen ervan ten toon kon spreiden.

Maar in deze tijd, nu president Reagan aan het begin van zijn tweede ambtsperiode staat, wordt het helemaal niet als een teken van onwetendheid beschouwd als je niet meer dan twee of drie van de Tien Geboden kunt opnoemen.

De engelstalige en de Westeuropese naties gaan inderdaad — van binnen uit — te gronde door „gebrek aan kennis” (Hos. 4:6). Het gaat hier niet om fysieke, materiële kennis, maar om de geopenbaarde kennis van God van de juiste wijze van leven.

In het boek *The Story of America* dat in 1975 door de Reader’s Digest Association werd gepubliceerd schreven de redacteurs in het voorwoord onder de titel „Waarom het hier gebeurde”:

„De Puriteinse historicus Edward Johnson schreef in de jaren 1650-1660 dat de Here ‘een hele natie door de zeef had gehaald om zijn uitverkoren graan in Amerika’s rijke bodem te planten’. Twee eeuwen later werd nog steeds op dit stramien voortgeborduurd. De Amerikaanse romanschrijver Herman

Melville meende dat ‘wij Amerikanen het speciaal uitverkoren volk zijn, het Israël van onze dagen.’”

Voor de voorvaderen van de thans levende Amerikanen was het niet moeilijk gelovig te worden, zo merkten de redacteurs van Reader’s Digest op. „Je hoefde maar om je heen te kijken om overal de bewijzen van Gods overvloed te zien. Hier lag flink wat van de beste landbouwgrond van het aardoppervlak. Honderden kilometers ver strekten zich dichte wouden uit, bevolkt door herten, bevers en wild gevogelte . . . De oceanen en rivieren krioelden van vis. Er waren bergen steenkool en ijzererts, grote voorraden olie en rijke goud- en zilveraders. Hier was werkelijk sprake van een uitverkoren land voor een uitverkoren volk. En dat volk kwam: voor de vrijheid en voor de overvloed van het land.”

De meeste Amerikanen hebben deze wortels van hun bestaan uit het oog verloren. En hun religieuze leiders hebben nooit begrip gehad voor de diepere wortels van het Amerikaanse volk, n.l. dat deze mensen niet alleen „het Israël van onze tijd” vertegenwoordigen, maar voor het grootste deel uit afstammelingen van het Israël van de Oudheid bestaan.

Op grond van de gehoorzaamheid van aartsvader Abraham, de grootvader van Israël, waren deze immigranten in Noord-Amerika voorbestemd om in deze eindtijd van de menselijke beschaving, de machtigste natie in de wereldgeschiedenis te worden. Slechts heel weinig mensen begrijpen hoe diep deze wortels wel reiken, en waarom Amerika tot bloei is gekomen en waarom het, als er geen drastische koerscorrectie komt, op weg is naar de vergetelheid.

Voor een juist begrip van deze erfenis — en de bestemming — van de ontwikkelde engelstalige wereld en de Westeuropese landen, kunt u ons schrijven om het gratis boek *De Verenigde Staten en Groot-Britannië in de profetieën*. Als niets anders zal het uw ogen kunnen openen voor de huidige toestand in de wereld. □

De zeven regels voor succes

Velen jagen het na, slechts weinigen schijnen het te vinden. Wat is *waar* succes? Hoe is het te bereiken? Wij bieden u ons gratis boekje *De zeven regels voor succes* aan waarin waar succes wordt beschreven! Vraag het vandaag nog aan! Ambassadeur College, Postbus 444, 3430 AK Nieuwegein (Nederland).

BESTAAT GOD?

Sceptici betwijfelen het. Geleerden beweren dat het niet is te bewijzen, althans niet door enige bekende wetenschappelijke methode.

Toch is dit de meest fundamentele kwestie inzake het bestaan van de mens zelf, en inzake de toekomst van de hele mensheid!

Kan het bestaan van een grote Schepper-God aan iemand die rationeel denkt worden aangetoond? Is er tastbaar bewijs

dat een Opperwezen de leiding over het universum heeft? U dient persoonlijk de waarheid te kennen! Indien God inderdaad bestaat, dan

moet u weten wie Hij is en hoe Hij is, wat Hij doet en hoe uw leven daarmee in verband staat. Ons gratis boekje *Bestaat God?* levert u, met logisch bewijs, een gedegen antwoord.

Vermeld a.u.b. bij al uw aanvragen het nummer van uw adresstrookje.

